

GAZDASÁGI LAPOK

19. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Május 10.

**VIZMENTES
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

**VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.

GABONAZSÁKOK

**VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDREK, TÖMLŐK.**

**LEGOLCSÓBB
BÉVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!**

MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Gazdák figyelmébe!

SCHLOESING THEOPHIL világhírű franciaországi gazdasági vegyész, a francia tudományos akadémia tagja által felfedezett és a **marseillei Schloesing-gyárakban** gyártott védő- és irtószereit a **szőlőket és más növényeket pusztító élősködők ellen**, hazánkba bevezetvén, kiadtuk ismeretető-füzetünket és utasításainkat a kártevők elleni védekezésről. Erről szóló, tudományos alapon készült ismertetőink:

1. Schloesing-ház és feje: Theofil Schloesing. 2. Schloesing bordói pora; védekezés a peronospora ellen. 3. Schloesing egyszerű lecsapott kénpora; védekezés a lisztharmat ellen. 4. Schloesing vasgáliczos lecsapott kénpora a sárgaság és rákfenesedés ellen. 5. Schloesing lecsapott rézgáliczos kénpora a fűrtrohadás, fűrtperonospora és blackrot ellen. 6. Schloesing lecsapott nikotinos kénpora. 7. Utasítás a burgonyabetegségekre. 8. Utasítás a répak élősködő elleni védekezésére. 9. Utasítás a rózsák, díszcserjék, virágok és konyhakerti növények élősködő betegségei és ellenségei elleni védekezésre. 10. Utasítás a hernyók irtására. 11. Schloesing „PYRALION”-ja; védekezés a szőlómolyok ellen. 12. Utasítás a trágyatelepeknek, komlóskerteknek, a baromfiaknak és baromfiótlaknak kénporrali kezelésére.

Ezen füzeteket fölszólításra díjmentesen és bérmentve küldik a **Schloesing Testvérek és Társai r.-t. gyáraik, Marseille** (Franciaország). Vezérképviselőt a magyar birodalom területére: **Frankl Adolf bankháza Budapest, Eötvös-utca 19. sz.** (Saját ház). Telefon 25-40.

Eredeti stassfurti

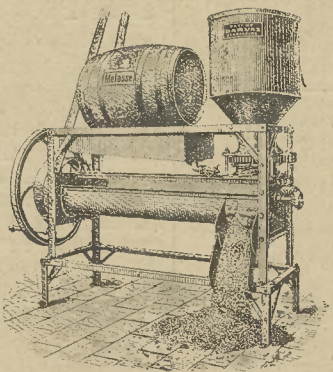
40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti kalisyndikátus vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura” melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpafélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura” org. trágya, enyvtelen esontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura” mezőgazdákát ellátó részv.-társ. Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12. Sörgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99-43

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakiszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól

Minden zsák ólomzárral és

és figyeljünk a védjegyre!

tartalomjelzéssel van ellátva!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 88.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, kenkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
boronák,

szorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskaavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók,
őrlemalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek

WEISER J. G.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.

Malomépítészet. Teljes szivattyuművek.

AJÁNLIJA:

Szabad. rendszerű „Egyetlen” magyar lenvető-
gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill” sorvető-
gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Min-
dennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.

Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL

POLLÁK SAMUEL SZEGED

Alkalmazást keresők.

Uradalmi főtisztnek

ajánlkozik egy minden irányban kitűnően képzett és a legjobb ajánlatokkal rendelkező egyén. Ajánlatok „B. 591.” alatt.

Elméleti és gyakorlati képzettséggel bíró gazdatiszt,

ki részint nagyobb uradalmakban volt alkalmazva, részint saját birtokát és bérleletét kezelte, a tejjgazdaságban, marhahizlálás, állattenyésztésben alaposan járatos, a gazdasági könyvek vezetését érti, önálló intéző állást keres, ha mindjárt nagyobb uradalomban. Ajánlatok „G. G.” jel. alatt Sikray hirdetési irodájába, Váczi-körut 33. kéretnek.

Tejjgazdasági szakiskolát és földmivesiskolát végzett egyén ajánlkozik gazdaságban felügyelőnek vagy ehhez hasonló állásban azonnali belépésre. Nőtlen, ref. vallású. Ajánlatok Miklós, Nemes-Pécsely, Zalamegye címre kérek.

Gazdasági tanintézetet végzett, keresztegy vallású, nőtlen fiatal ember 4 évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal, bármikori belépésre segéd-tiszt vagy ennek megfelelő állást keres. Cím: 872. sz. alatt a kiadóhivatalban.

Gazdasági tanintézetet végzett, több évi gyakorlattal bíró gazdasz ispáni vagy nős segéd-tiszt állást keres. Jártas a szeszgyártás, dohánytermelés, mészkohomok-téglagyártás, czukorrépa-termelés, tejkezelés és az egyszerű számvetelben. Cím: a kiadóhivatalban 739. szám alatt.

Egy nőtlen 23 éves, vinczellér-iskolát és a pinzemesteri tanfolyamot öt negyed éves kurzusát végzett egyén, beszél magyarul és románul s a gazdálkodáshoz is ért, azonnali belépésre vagy esetleg későbbre is állást keres. Levelek „Borász” jelige alatt Budapestre, Vörösmarty utca 17.

Földmivesiskolát végzett, 21 éves, kevés igényű, jó írása egyén megfelelő állást keres. Cím: Kis Károly, Keme-nesmihályfa (Vasmegye.)

Azonnali belépésre alkalmazást keres földmivesiskolát és középfokú vinczellériskolát végzett, katonakötelezettségének eleget tett egyén, egy mezőgazdaság, valamint szőlészet, borászat s méhészet terén alapos gyakorlattal bír, beszél magyarul, németül, románul és szerbül; irodai teendőket is érti. Cím: Győry Ferencz Billéd, Puszták-Pakác (Torontál megye.)

Betöltendő állások.

Jó házból

származó fiatal ember mint **volontair** foglalkozást nyerhet egy kitűnően vezetett keresztyény birtokosnál. Ajánlkozik „Sz. 592.” jegy alatt.

Nőtlen levelező,

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, f. évi június hó 25-re keresztetik. Kereskedelmi iskolát végzetek előnyben részesülnek. Kérvények a bizonyítványok másolatával, melyek vissza nem adandók s a fizetési igények megjelölésével Szabó János Csorvásra küldendők.

Két segéd-tiszt

állás betöltendő gróf Hunyady László ő méltósága úrményi uradalmában. Fizetés havi ötven korona és teljes ellátás mosáson kívül. Felsőbb gazdasági tanintézetet végzettek küldjék be bizonyítvány másolataikat, melyek vissza nem küldetnek, az uradalmi Jóságfelügyelőséghez, Úrménybe, Nyitra m.

Gazdasági irodába

kerestetik egy jó olvasható írással bíró, gazdasági tanintézetet végzett, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bíró gyakorlatnok azonnali belépésre. Folyamodványok beadandók az uradalmi tisztartó-sághoz Bániakra.

Herczeg Esterházy

kapuvári jószágának bérnöksége azonnali vagy mielőbbi belépésre egy **gazdasági ellenőrt** keres. Pályázóktól megkívánatik egészség, edzettség, magyar és német nyelv bírása, jó eredményű felsőbb gazdasági képesítés, tanulmányaik bevégezése után legalább három évi alkalmazás, gazd. számviteli gyakorlat, jó referenciák. Személyes megjelenés csakis okmányaik beküldése után meghívásra kéretik. Fizetés közös megállapodás szerint. Sajátkezüleg irt kérvények fenti címre Kapuvárra, Sopronmegye küldendők.

Gazdasági akadémiát

esetleg tanintézetet végzett, nőtlen gazdatiszt, több évi gyakorlattal, mint **első segéd-tiszt**, illetve ispán, július 1-én történő belépésre alkalmazást nyer nagyobb uradalomban, ahol próbaszolgálat után előléptetésre számíthat. — Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok, melyekben kor, vallás és fizetési igények megjelölendők, „Gazdatiszt 2247” jelige alatt Jaulusz és Társához Budapest, Dorottya-utca 9. alá küldendők.

Azonnali belépésre

kerestetik fiatal, gazdasági tanintézetet vagy gazdasági iskolát végzett, több évi gyakorlattal bíró **segéd-tiszt**, akinek a magtárkezelésben és belső majori teendőkben kellő jártassága van. Fizetés évi 1200 kor., lakás, fűtés és világítás. Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok „Bizts. jövő 2248” jelige alatt Jaulusz és Társához Budapest, Dorottya-utca 9. alá küldendők.

7 gazdaságból

11 különféle gazdasági állást jelentettek be. Eredeti megbízó levelek rendelkezésre állanak bárkinek. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Posnansky és Strelitz

aszfalt és kátrány vegyi termékek gyárai Erzsébetfalva, Bécs és Witkowitz (Morvaország). — Városi iroda: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kátrányos fedélpapirlemezek. Kátránymentes „GLORIA” csement aszfalt fedélemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek olombetéttel. Carbolineum. Carbolsav. Greolin. Facement. Falaszfalt. Hővédő-anagy.

Füsttámasztó ládák

szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédésére stb.

Urasági kastély.

Budapesttől egy órányira, Ócsa községben eladó tágas, szép urasági kastély, jutányos áron. Igen szép park, vízvezeték, melegház, minden szükséges melléképület. Bővebbet: Farkas László tulajdonos, Felsőbabad, u. p. Ócsa, Pest megye.

Szepességi kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legegészségesebb italoknak, kitűnő szer gyomorba ellen, hatásos étvágygerjesztő és gyomor-erősítő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatású. Nemesek Magyarországon de más európai államokban és Amerikában is a legjobb hírnévnek örvendő. 5 kilós kosárúveg bérmentve, postautánvét mellett 12.— korona.

Ganovszky Gusztáv

fenyőborovicska-gőzölde társaság Szepesszombat (Szepes m.)

FIGYELEM! FIGYELEM! Keltőtojások!

Szállítok 200 darabból álló **óriás pekinkacsa** tenyészállományból keltetőtojásokat. A tenyészállatok 4-5 kilogramm súlyúak és ideális tartásúak. Szállításra kerülnek törőmentesen csomagolva, csak 1 napos tojások. Termékenységgért 90%-ig jótállás. Állataim folyton vízben élnek. Erdeklődőknek szívesen bemutatom tenyészállataimat. — 12 drb tojás 6 kor. Utánvét mellett bérmentve. Kiszolgálás pontos és jó.

WACHE ALAJOS

pekingkacsa-tenyészdeje GYŐR, FÜRDŐHÁZ.

Lovak kelessége

(Chronikus köhögése és nehézlégzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drezda-A. 788.

Klett-Braun-féle szérumok

sértésorbánc, a borjúk fertőző tüdőlobja, tyukkolera, sertésvész és sertéspestis ellen!

Előállítja ezeket **J. Hauf & Co. G. m. b. H. Feuerbach**, Stuttgart mellett. — Kaphatók kizárólag a „LABORATORIUM védőoltóanyagok termelésére részv.-társ.”-nál Budapest, VI., Felsőerdősor 10. szám.

Fajtojások! Reitter Oszkár

főkapitánynál kaphatók I. rendű fajtisza, Angliából hozott törzsek utáni Fehér Orpington Sárga Orpington Pekingsi kacsa } tojások darabja 60 fillér.

Rázásmentes biztos csomagolás ládákban ingyen. Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingsi kacsa készletben. **ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK!** Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kiállításra. Tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhető!

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására

2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve, ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt.

Jásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségibáival, eredési biztosítással ezre 45 frt.

Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban:

Fehér borfajok:

Olasz Rizling, fehér piros Szlankamenka, Furmint, fehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erő, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling.

Vörös borfajok:

Nagy burgundi, Oporló, Nemes Kadarka, Aramon.

Csemegefajok:

Fehér és piros Chasselas, Passattuti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb.

Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt
" " " II. " 5 " " " " I. " 16 " " " " II. " 10 " " " 2 éves gyökerű 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Hegy bor:

Fehér hectoja ..... 80.— K
" pécenyebor ..... 56.— " " Siller ..... 50.— " " Vörös ..... 60.— " 50 literen felül.

Székely I. József

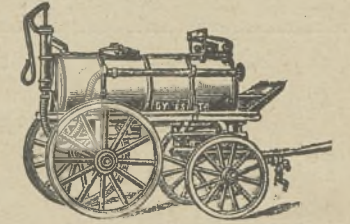
Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom.

Remek szép duppai **vetőmagzabot**

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánffy-hunyad vevő zsákjaiban, dr. gróf Bánffy Miklós zentalkei gazdasága. Kivánatra mintát küld Nagy Sándor intéző, Zentalke, u. p. Bánffy-hunyad.

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Trágyahordók, trágyaszivattyúk, trágyacsapok, poczegődőrlisztító-készülékek kaphatók

Győző Béla és Társa Budapest, V., Báro Atzél-utca 3. sz. A Vigszínház tőzsomszedságában.

TÖKMAG.

Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített szürke Indiai Mamuth és vörös Chinali kereszteséből származó vetőmag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő. Kiloja 3 K. Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pestmege. Megrendelésnél kérem a hirdetésre hivatkozni.

Legjobb tejkannák

tejhűtőkés tejjgazdasági eszközök kaphatók

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszköz-gyár FUCHS és SCHLICHTER Budapest, VI., Jász-utca 7. ARJEGYZÉK INGYENES BÉRMENTVE

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perfkett, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdaságok és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegszéri lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legcélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovincsolást, leltározást és a meglévő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jelige alatt.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden ntán nyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — J.	341
Impregnált nem impregnált. — Ordódy Lajos	341
Tárcza. Bethlen Gábor mézmonopoliuma. — Ifj. Szent- Hirályi Ákos	342
Gazdasági levél. — Bereza Géza	342
Egyet-mást az alagsóvezérlésről. — Károssy Jenő	343
Moláros kapálógép	345
Könyvismertetés	345
A juhtenyésztés alapvonalai.	
Kérdések és feleletek	345
Kérdések: Szabadulás a taracktól. J. W. — A káposztia földi bolhái ellen. D. H. — 40 éves zárt cserfa sarjerdőnek fahozama. O. K. — Szántógép egy 14 lóerejű magánjáró benzimmotor gömzözdony után. Gy. A. J.	
Feleletek: Legjobb gazdasági kutszivaltynk. ts. — Mesterséges legőbalakítás száraz, sik televényes földön. P. — Megengedő a cselédtörvény a dohányzást az istállóban és az eltiltás alkalmával az izellenkedést a gazdával? P. — Árokpaták kitalálásának hitánya miatt okozott kiöltés P.	
Hírek	346
Apró sajtóközlemények	348
Az aranka és a carbolineum. — A szőlőoltványok olcsó előállítás módja. — A rózsák trágyázása mésszel.	

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A gabnaárhullámzás belső és külső okai. — Darányi Ignác földmívelési miniszter javaslata a víziutak kibővítéséről.)

Az ország nagy részében a vegetatio el van késve. Egészen a hétnek elejéig sovány, hideg északnyugati szelek járták át az országot, s természetesen visszatartották a fejlődést. A hét elején jöttek meg az ország egy részében a csendes áztató májusi esők, a melyeknek hatása kiszámíthatatlan. Buza, árpa, zab, takarmányok, kapások, szóval minden, hihetetlen fejlődésnek indulnak a meleg és nedvesség együttes hatása nyomán. Ha ezen esők általánosak lennének az egész országban, akkor a kilátások nagyon megjavulnának. Erre annnyival is inkább szükség van, mert némely vidéken kétségbeejtően rosszul állanak a vetések. Jászokun gazdák jelentik nekünk, hogy a buzavetések foltosak, — de sikeres földön nyomorultak. A legjobb esetben is csak féltermésre számíthatnak. A szőlő- és dohánypalánták is elkéstek nagyon a fejlődésben a hideg tavasz miatt. A jó termés sorsát azonban a májusi esők még nem döntik el, csak a reményeket dagasztják meg, mert el lévén

késve a fejlődés, nagyon valószínű, hogy az ország tulnyomó részében az aratás nagyon el fog késni. Már pedig ezen elkésés folytán az őszi vetések szemének betelése kérdésessé vált. De ezt majd akkor fogjuk látni; mi csak megemlítjük, mint a helyzet festéséhez tartozó részletet. Mint följegyzésre méltó részletet említjük meg a cserebogarak nagy garázdálkodását. A míg az idő hideg volt, ezek a kártevők nem jól érezték magukat; kelleltenül gubbaszkodtak az ágakon. A mint azonban a nap kisütött és melegebb lett az idő, olyan rajzásba csaptak, akár csak a méhköpiából kirepülő méhrajok. Némely, főleg erdős vidéken nem képesek ellenük védekezni és bizony a gyümölcstermés idei sorsa nagyon kétségessé vált, már e miatt is.

A gabnapiacson észlelhető hullámzások még azoknak a figyelmét is fölkeltik, a kiknek már nincs mit eladniok. Még az előző héten rohamos áremelkedés állott be a gabnapiacson, úgy hogy 25 koronán jegyezték ismét a legjobb tiszavidéki búzát a budapesti tőzsdén. Később, ezen hét elején, midőn az esőzések híre érkezett — bár addig, míg e sorokat írjuk, az Alföld esőt nem kapott — az árak olcsóbbak lettek. Az áremelkedésnek részint helyi, részint nemzetközi okai voltak. A helyi ok az, hogy kevés az eladó buza. Ujjig még 3 hónap fogyasztását kell ellátni, már pedig ez a legerősebb lisztfogyasztó hónap, mert a mezei munkások ezen három hónapban fogyasztanak legtöbb kenyeret. Mi mindenkor azt nyilvánítottuk, hogy a meglevő készletek nem lesznek elégségesek a fogyasztás kielégítésére és úgy látszik, hogy az észlelhető tünetek nekünk fognak igazat adni. A külföldi viszonyok az itt vázolt helyi hatásokat erősen támogatják. A tengeri elhajózások feltűnően kicsinyek. Már rég nem észleltek ily kevés tengeren uszó készletet a mostani évszakban. New-Yorkban a buza 10 frt 35 kr. Ez jellemző, Argentina erősen indult neki, de gyorsan elgyengült az exportja. A termés tehát nem volt oly óriási, mint hirdették. Most India aratása következik. A Journal of the Board of Agriculture, az angol földmívelési kormány hivatalos lapja jelenti, hogy Indiában 3 millió hektárral kevesebben fognak búzát aratni, mert a vetés idején a szárazság miatt ennyi föld maradt vetetlen. Ez az összes vetett területnek $\frac{1}{4}$ része. Ennek nagy befolyása lesz az indiai buzaexport alakulására. Egyelőre érvük be ezzel a jelentéssel. A mi a budapesti tőzsdét illeti, mos-

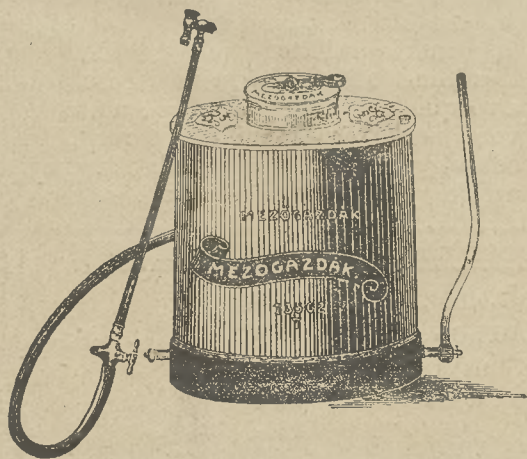
tanában ellenkezője történik annak, a mi a múlt évben történt. A múlt évben az alföldi gazdák megrohanták a tőzsdét és folyton vettek búzát. Észak- és nyugotmagyarországi gazdák és a bécsiek pedig eladtak. Az utóbbiak lettek vesztesek a csataterén és tömerdek milliót vesztek. Az idén a délmagyarországi gazdák a kötéseiket eladogatják a tőzsdén, a mi annak a jele, hogy nem egészen bizalmatlanok a jövő termés irányában. Majd ha május hó elmúlt, akkor többről regélhetünk.

Darányi Ignác földmívelési miniszter a hazai víziutak kibővítéséről terjesztett be törvényjavaslatot a képviselőház elé. Ez egy hatalmas kezdeményezés, egy hasznos befektetés, a melyet mindenki örömmel fogad. Gratulálunk hozzá. Csak egy megjegyzésünk van. Az ország nagy része hasznát fogja látni ezen üdvös befektetéseknek, de egy nagy része csak bámulni fogja azt, hogy miért lesz olyan jó dolga ennek vagy amannak a vidéknek, és miért nem csinálták ugy a tervet, hogy az ország zöme vegye hasznát. A Dunántul édes keveset fog élvezni a jótéteményekből, ép ugy a Nyitra, Zsitva, Garam, Ipoly hatalmas nagy vidéke. Ezek a vidékek különben is mostoha gyermekei voltak eddig is minden kormány-nak. A vasuti közlekedés elégtelen, de a vízi-közlekedésre se lehet semmi reménye, noha ugyancsak gazdag folyó vizekben. Nem irigyljük a jót senkitől, de sajnáljuk, ha nekünk ez a kinullázás a részünk, — így szólhatnak az említett mellőzött vidékek; és nem jogtalanul, mert a vasuti politika olyan, hogy kereskedelmileg mesterségesen elzártnak az olcsóbb víziutaktól.

Impregnált nem impregnált.

Micsoda nagy a lárma a sajtóban! Az impregnált répamag nagyon jó — mondja ez egyik — az impregnált répamag nem ér semmit! — mondja a másik. A közönség olvassa és hallgatja ezt a vitát, és nem tud állást foglalni. Miért? Mert szakvitákban szokatlan animozus hang üti meg a fülét. Mi pedig, a toll napszámosa, szinte nem tudunk állást foglalni, mert hiányzott hozzá a fogantyu. A közvetlen meggyőződés. Annak, a ki jobban lárma, adjunk igazat? Ez nem szokásunk. Érvek előtt azonban meghajlunk.

De mi is az a répamag impregnálás? Ez Jaensch Ascherslebeni (németországi) répamagtenyésztő szabadalmazott eljárása. Ez

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesített magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el. — Most megjelent tavaszi, szőlőmívelési árjegyzékünket, szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31. sz.

pedig abból áll, hogy zárt ürben *kénessav* és *chlorgázoknak* teszik ki a répamagot. Jaensch, a feltaláló azt mondja, hogy ezen eljárás előnye az, hogy a répagomolyok meglágyulnak, minélfogva a répamag hamarabb kelhet ki és megöli a parazitákat.

Magyarországi ellenfelei azt mondják, hogy ez nem igaz! Ennek a gázoltatásnak hatása nulla!

A priori véve a dolgot, ez az impregnálás gázokkal nem lehet rossz. Nem is beszélve a physicali hatásról, hogy a répa magtokját meglágyítja, és ennek folytán kikelését elősegíti, meg kell lenni azon hatásának és ez az, hogy a répa criptogam ellenségeinek fertőző csíráit megöli. A kénessav és chlorgáz gyilkos hatással vannak a gombasporákra — ezt már máshonnan, a szőlő ellenségek üldözésénél tapasztaljuk. Alaposan föltehető tehát, hogy a répa üszöggombáját és ehhez hasonló jókat u. m. a phomát és talán a ragyát ez a gázimpregnálás alaposan megsemmisíti.

Érdekes volna tudni azt, hogy az impregnált répa után a gyakorlatban észlelték-e gyökérszögöt, a melylyel a cukorgyáraktól származó vetőmagvak, mint tudjuk oly gyakran hemzsegnék, és a gazda cukorrépa termését megdezmálják.

De a desinfiáló hatás mellett tulnyomóan esnék a mérleg serpenyőjébe a magburok föllágyítása és a kikelés siettetése 5—6 nappal, mert ez a legjobb védekezés az orrmányos bogár ellen, a mely már teljesen otthonosan érzi magát a magyar répatermelő gazdaságokban.

De igaz-e a kikelés siettetése? Erre a kérdésre közvetlen tapasztalás után választ eddig nem kaptam, és épen azért nagyon kapóra jött nekem a gróf Zichy Nándor-féle adony-szabolcsi uradalom intézője, Vasváry Emil ur meghívása, a ki ad oculus kívánta demonstrálni az impregnált és nem impregnált répamag viselkedését.

Április 2-án kezdette meg és 4-ikén befejezte egy mintegy 40 holdas televényes sik fekete homokos agyagtáblán a répavetést. Az egyik felébe vetett oberndorfi, olajbogyó és ekendorfi Mauthnertől vett impregnált répamagot 18 hüvelyk sortávolságra és közvetlen melléje a magyar mezőgazdák szövetkezetétől vásárolt ugyancsak oberndorfi, olajbogyó és ekendorfi répamagot. A föld kitünően volt bedolgozva; valóságos kerti műveléssel. Az impregnált répamagból vetett magyar

holdankint 6 kg. magot. A nem impregnáltból 8 kgot. Tehát 32%-al többet.

Az eredmény, a mit április 30-án láttunk az volt, hogy az impregnált répamag zárt és fejlett volt; legtöbbje a kikelt répanövényeknek a szikleivel közül már erősen hajtott leveleit a nem impregnált mag, — hézagos, fejletlen és részben csak most kelő volt; és becslésem szerint mintegy 10 nappal volt hátrább a fejlődésben, mint az impregnált. A répabogarak pedig az árokkal körülhuzott táblán (még most csak másznak) már itt-ott tüntettek rágásaikkal. A forgás az egész táblán csak impregnált maggal volt bevetve. Az eltérés ott is teljesen és szembetűnően az impregnált mag javára billentette le a serpenyőt.

Ezt Merza Márton lapszerkesztő kollégámmal ott a helyszínen konstatáltuk, és mint-hogy a tábla a répával most is ott van és ott lesz még az őszig, bárkinek módjában van ellenőrizni azt, hogy a látott dolgokról hűen referálok-e.

Ez az egy, de nagyszabású példa ott volt a szemem előtt. Az impregnált hatását, a *siettetett kikelést* ekként el kellett ismernem és mint olyan répatermelő, a ki a cukorrépa termeléssel az orrmányos bogár pusztításai miatt *kénytelen* voltam felhagyni, ezt a siettetett kikelést, mint a répabogár ellen szegezhető hathatós védekezést nem appreciálni lehetetlen.

Vasváry Emil ur oly gondosan és szabatosan csinálta meg az összehasonlítást, hogy teljesen beigazolva láttam Kerpely Kálmán és Linhart György uraknak az impregnált répáról kinyilvánított kedvező véleményét, és így az ellene felhozott érveléseket is megczáfolt-nak tekintem.

*

Ahhoz a vitához, mely a Jaensch-féle répamag fölött megindult, még kell valamit mondanom. Azt olvastam a Jaensch-féle répamagról, hogy *selectionált*. Ez a szó nagyon megütötte a fületem. De mire selectionált? Cukorra vagy másra nézve? Eddig a cukorrépák selectionálása — kiválasztása — volt szokásban, oly irányzattal, hogy leginkább cukorra történt a kiválasztás, a cukortartalom egyoldalu fejlesztésére irányult a törekvés. A cukorgyártás szempontjából ez teljesen helyes. Igaz, hogy ezt a fejlesztést már túlzásig vitték és a cukorrépákat 19—20% cukorra tulnyesztették annyira, hogy ma már nem is répát, de cukordarabokat ásunk ki a földből. Tulozottnak azért mondom ezt, mert az ily tulnyesztett répa mindenféle növénytapaszterekkel a pukkadásig megrakott földet kö-

vetel — mondjuk kaméliás földet, — különben keveset terem. Ez, a bogarak, és a rossz utak detronizáltak engem mint répatermelőt.

A takarmányrépánál nekem nem kell a cukortartalom fejlesztése. Nekem ott a proteintartalom fejlesztése kell. Ha a helyett, hogy 1.1% emészthető protein lenne a takarmányrépában 2% lenne, az lenne minden magyar gazdának kedves. Ez érthető is. A magyar gazda tulnyomólag szénhidrátokat termel és aránylag kevés proteint. A míg ez így lesz nem is lesz kívánatos az állattenyésztése. Ez egy nagy elvi kérdés. Kukoriczánk, burgonyánk, proteinban szegény répánk, csalámádénk, szalmánk, pelyvánk volna elégségesen — de oly proteintakarmányaink, melyek ezeknek tág taparányát megjavítsák, aránylag kevés. A luczerna széna, a bükköny, a vöröshere széna, és az olajpogácsák lennének ezen kiegészítők. De ezekből soha nincs elég. Bár csak 3—4% protein lenne a takarmányrépában! De érjük be csak a józan határokkal, nem menne a tulnyesztésig. Ilyféle gondolatok kóvályogván agyamban, nem rösteltem Jaenschhez fordulni és felvilágosítást kérni arra nézve, hogy ugyan mire selectionálja az ő takarmányrépáját? Megkaptam a választ. Ez abból állott, hogy 12 év óta Schneidewind tanár utmutatása szerint selectionál proteinra is. Ezt megelégedéssel vettem tudomásul, — de igazán elégedett csak akkor leszek, ha a Jaensch-féle répák elemzési adatai azt fogják bizonyítani, hogy *nem hiába selectionál — proteinra.*

Ordódy Lajos.

Gazdasági levél. *)

T. Szerkesztő Ur!

Évek óta előfizetője s olvasója vagyok a »Gazdasági Lapok«-nak, és bár nem osztom mindenben felfogását, mégis soha nem bántam meg, hogy a lapot olvasom, mert hasznát láttam annak, hogy egyes utmutatásokat gazdaságomban alkalmaztam. Így a tengeri termesztésnél három év óta a Herman-féle vetési és mivelési módot alkalmazom, és habár az általa termelt mennyiséget nem közelítem meg, mégis a terméseredménnyel nagyon meg vagyok elégedve, mivel úgy a szem, mint

*) Ezen levelet május 1-én kaptuk meg, a mely napon a nyomdában szünet lévén, a lapot már előző nap lezárnunk kellett. Ez az oka, hogy csak most jelenhetett meg. Ha tehát e levél egyes részletei már túlhaladtak (pl. az időjárásra vonatkozók), tartalmának zöme megérdemli a komoly figyelembe vételt Szerk.

TÁRCZA.

Bethlen Gábor mézmonopoliuma.

Az 1613 és 1629 közötti időben Erdélyország trónján igen vitéz és buzgó fejedelem ült, ki negyvenhárom csatában vett részt és huszonnyolczzsor olvasta át a bibliát. S a sok harc daczára olyan nyugalmat, rendet teremtett országában, minő soha abban nem volt; okos törvényekkel a gazdaságot, mesterségeket, kereskedelmet felvirágoztatta, — oly jólétet teremtett, hogy az erdélyiek a magyarországiaknál három-négyszer nagyobb adót is könnyen tudtak fizetni a „fines portának“. S ez volt Bethlen Gábor.

Nem is volt Erdély, a magyarságnak ez a kardja, soha olyan fényes, éles: mint az ő idejében.

Sok praktikus rendeletet hozott országa érdekében. Így amint az 1629 október 24-iki országgyűlésen közzétett limitációban olvassuk, meghatározta törvényileg a méz és viasz árát. Még pedig: „Az viasznak másáját, mikor

szűkebb termése legyen, a kolozsvári másával, adják huszonnyolc forinton, mikor pedig bővebb termése lésszen huszonkét forinton. Az méznek köblit, mikor szűkebb lésszen, adják hat forinton, mikor pedig bővebb termése lésszen, adják öt forinton. Ejtélet bővebb terméskor adják 24 pénzen. Szűkebb terméskor 28 pénzért“.

Ez volt az első rendelet, mely a méz és viasz elárúsításáról szól.

Ennél azonban sokkal fontosabb, mely a *méz és viasz egyedáru (monopolium) behozatala ügyében*, 1629 július 23-án hozott Alba Juliában. Mely régi magyarsággal, im így hangzik: „Mint-hogy ez esztendőben az lábas marhával való kereskedésnek semmi alkalmatossága nem lehet a fines portára tartozó ország adájának fizetésére, pedig jó pénznek igen nehezen tehetjük szerét, *vöttük eszünkbe, ha mézünk, viaszunk bőven volna*, abból lehetnék alkalmatosban portára való jobb pénzt, kihez képest mézgyűjtéshez keltevé fogunk, annak gyűjtésére, fészédésére rendeltünk és bocsátottuk ki ez levelünk praesentáló Kolosvárat lakó vásárhelyi Szabó Istvánt, ki mellé segítségül

rendeltük Vásárhelyről István deák és Szöcs István és Szabó Miklós és Kerekes Szabó István hiveinket. Hűségteknek azért hagyjuk és *serió parancsoljuk, hogy sohal senki semminemű helyeken megnevezet gondviselő hivünk és embereink kivül, mézét s viaszát minden marhája elvesztése alatt eladni ne merészelje, hanem embereinknek, kik kész pénzüll mindgyárást mindent contentálnak. Értjük pedig azért, hogy sok helyeken némely városi főrendek pénzeket summarie kiosztották nyilván való kárunkra és kedvetlenségünkre. Megparancsoltuk, gondviselő hiveinknek, hogy afféléket igen diligentes observálja és observáltassa és in scriptis értésünkre adja, kikre minemő gondot akarunk viselni másoknak példájára is experialják akárminemű rendbeli emberek legyenek azok; valahol pedig mézet szednek, mindenütt elegendő segítő embereket (adjanak) az méz kitörésére, szekerekre töltésére és maguk is mellette legyenek embereinknek az méz felmérésében és hól mennyi mézet vötenek, arról quietantiat adjanak, az méz alá szekereket, vonó marhákat és embereket rendeljenek és oda vigyék, a hova embereink akarják vitetni, azonképpen az üres hordók alá is. Embereink*

Olcsó árak!

Ganz és Társa, Hofherr és Schrantz felsőmagyarországi vezérképviselői.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aczél- és fémalkatrészek, gőzkesodrony-kötelek. Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. Kazánkovács munkák. Új tűzszekrények. Malomberendezések. Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

Pontos kiszolgálás!

a szár legalább 40%-al növekedett, a miveltési költség pedig 50%-al apadt. Ha az anyagi haszon mellé még hozzá veszem azt az örömet, a mit akkor érezek, midőn 40 holdas tengeri táblám mellett estenen kocsizok, mely 250—300 cm. magas szárával, mint egy sűrű haragos zöld fiatal erdő terül el, mely a fogoly, fáczán, nyulnak és őznek hónapokon keresztül biztos menhelyet ad, s melyből alkonyat felé e kedves állatok kísértálgatnak: akkor elfelejtem a gazdálkodás kellemetlenségeit, sok rizikóját, és tele tudóval élvezem a tengeri czi-merének illatát, akár a magas Tátrában a fenyőét.

A Herman-rendszer nálam teljesen bevált, nemcsak a szem, de a szár mennyiségében is. Hogy pedig a tengeri szár takarmányszükvidéken minő istenáldása, azt csakis most tudom, midőn ez idei hosszú télen át a szárt tépetve ettetem.

Kis gazdának aránylag sok a kiadása, szép összeg fekszik csak a legszükségesebb gépekben is, azért én minden újabb gépet előbb működésében nézem meg, és csak ha czélszerűnek találok, akkor veszem meg, mert köztudomásu dolog, hogy nálunk a gépek általában drágák. Megnéztem tehát munkaközben egy Kühne-féle »Tornadot«, és mert teljesen kielégítőnek találtam, azonnal megrendeltem egy 13. sz. szártépő »Tornadot«, s mondhatom az már ez évben kifizette magát. Pedig a tépett szárt nem zombolyázhattam, csak szárazon, törekkkel keverve használtam fel; igás jármos ökreimnek darabjaim adtam 2 kilót, rideg jószágoknak 1 kiló kukoriczadarát, rája sósvizvel páczolva, de minden állatom elég jó karban van.

Szálas takarmányom pedig maradt annyi, hogy most a tavasszal hoztattam 22 darab egy éves erdélyi tinót Alexa Miklós urtól Szamosujvárról, kinek hirdetését szinte a lapokban olvastam, és bár a 3520 K értékű üzletet, egymást nem ismerve, levélileg kötöttük meg, szívesen elismerem, hogy a szállított anyag teljesen kielégített, és örülök, hogy ilyen megbízható uriemberre akadtam, a mai szélhámos világban.

Mert sajnos, a mi vidékünkön a nyugoti fajta kötelezett tenyésztése, a magyar marhát teljesen kiszorította, növekedést kapni egyáltalán nem lehet. A tarka ökör béres kézre nem való, a magyar jármos ökör pedig túl drága! A kinek ideje van és a fáradtságot nem restelli — Erdélyben, sőt Nagyváradon is jutányosabb áron szerezhet be magyar fajtát, de a váradi vásároktól az ügynökök erőszá-

koskodása engem teljesen elriasztott. Örülök tehát, hogy megbízható firmát találtam, a kinek jövőre is beszerezhetem igás marha szükségletemet.

Az időjárás e hóban inkább sorvasztó, mint nevelő volt, 22. és 23-án egy fok hideg és erős hó harmat. A legelők vörösek, a fü nem nőt, a luczernásokat a fagy megcsipte, a bibor, nyulzapuka, vöröshere satnya, növése nem mozdul. Az őszi bükköny, a legkorábbi takarmányunk még apró, silány. Más években április 24-én a kisczarda legelő marháját már kihajtotta, ma mind az istállón koplal. Széna, szalma alig kapható s drága, akár csak a patikaszer.

A vetések silányok: rozs hegyes, ritka, közepes termést sem ad, buza a toponyosabb földeken visszamegy, árpa szépen indult, de a fagy megsárgította, zab vetések silányak.

Takarmány termésre nincs kilátás.

Szomorú esztendőnek nézünk elébe, de azért a gabnaárak esnek.

Sok baja, szerencsétlensége van a szegény agyonterhelt gazdaközönségnek, de kiválik a sok közül is a fedezetlen gabna határidőüzet, az u. n. papiros buza járvány és az országot bebarangoló lopó, disznódögöt terjesztő oláh cigánybandák garázdálkodása. Mindkét bajon lehetne és kellene is segíteni: de hol — hol van az az államférfiu, a kit ily apró dolgok is érdekelnének! Mi pedig gazdaközönség a helyett, hogy lemondanánk, lelkesedünk az agyoncsépelet jelszavakért, leborulunk a borotvált képü vagy szakállas bálványok előtt, és ha pénzünk van — boldogan fizetjük az adót!

Téth, 1908. április 27.

Barcza Géza.

Egyet-mást az alagsövezésről.

Irta: Károssy Jenő.

II.

A nedves és hideg talajok alagsövezésén kívül nagyon előnyös az alagsövezés alkalmazása vastartalmu talajokra is. Ily talajokon a vas ugyanis a vízben levő szén-sav által feloldva, vasoxidul alakjában van jelen. Ha a vízből a szén-sav eltávozik, úgy vasoxid-hidráttal csapódik ki, ez pedig még homoktalajnál is összeáll és áthatatlan réteget képez.*) Tapasztalták már azt, hogy a szén-savtartalmu esővíz, mely alagsövezett terü-

*) Lásd Fröchling landwirtschaftliche Zeitung 1907. év 11. füzet 389. oldal.

leten át szivárog, idővel még az összeállt vas-oxidhidráttal feloldja és vasoxidot képez; ez nem káros, sőt alagsövezéssel ki is mosódik, ez látható az alagsövezett területről lefolyó sárgás vasoxidot tartalmazó víznél. Ezen vastartalmu területek alagsövezése azért is fontos, mert, ha e réteg közel van a föld felszínéhez, ott a terület terméketlen, ha pedig e terméketlen réteget alagsövezéssel megszakítjuk, a földet úgy átalakíthatjuk, hogy az termővé válik.

Itt soroltam fel az alagsövezés előnyeit, láttuk, hogy az alagsövezéssel területek több terméseredményt biztosítanak, ennek természetes következménye, hogy a talaj jobban lesz igénybe véve, s hogy a nagyobb termőképességet fenttarthassuk, bővebben kell a területet trágyázni. Erre nézve gyakorlati tapasztalat az, hogy az alagsövezett területek a trágyát, különösen a műtrágyát jól bírják értékesíteni és meghálálni, míg a nagyon hideg és vizenyős talajokon a trágya nemcsak, hogy nem érvényesül, hanem néha még károsan is hathat.

Az alagsövezés előnyei után annak hátrányait is fel kell említeni, t. i. azt, hogy az alagsövezésbe kerülő víz nagyobb mennyiségű salétromsavat tartalmaz, vagyis kimossa a talajból a salétromsavat, ez azonban nem ok arra, hogy az alagsövezést ne alkalmazzuk ott, a hol szükséges, mert e hátránnyal szemben sok előny áll szemközt, sőt még a hátrány is méréselhető.

Az alagsövezés végrehajtásánál fontos a cső-irány, mélység és távolság, ezekre vonatkozó újabb nézeteket kívánom a következőkben összefoglalni.

Az alagsövezés irányára nézve használatban van *hossz- és kereszt-irányu*, illetve a keresztirányu alagsövezésnek tulajdonképpen alkalmazásba jövő válfaja az u. n. *ferde irányu* alagsövezés.

A hosszirányu alagsövezést az jellemzi, hogy a szivó alagsövonalak a talajszint legnagyobb esésének irányában nyernek elhelyezést, s a szivó alagsövonalakot magába felvevő gyűjtővonalak pedig a legkisebb eséssel tartották a legjobbnak, mivel ezt alkalmazva a talajvíz könnyebben húzódhatik le az alagsövonalakra és ezek hamar átadják tartalmukat a gyűjtővonalaknak. Azt mondják ugyanis e rendszer követői, hogyha a szivó-vonal az esés irányára merőleges elhelyezést nyer, vagyis keresztirányu alagsövezést alkalmazunk, akkor a magasabb helyről a csöbe

mellé pedig ahul kívántatik keresőket adván és postalóvat, gazdálkodjék is magának; ebben senki hiveink közzül fogyatkozást tenni s akadást szerezni ne merészeljen, mert kemény annaelversiokekat el nem kerülli. " Ez volt a rendelet szövege, mely után rögtön következett az eskü, melyet a fent nevezett Szabó Miklós tett a fejedelem kezébe: „En Maros-Vásárhelyt lakó Szabó Miklós esküszöm az élő mindenható, földnek menynek teremő istenére, hogy az én kegyelmes uramnak fejedelmének, az felséges Gabrielnak, az római szent birodalomnak, Erdélyország fejedelmének etcetera hű és igaz leszek és az én reám bizattatott hivatalomban, szolgálatomban igazán híven és tökéletesen eljárók, teljes erőm, elmém szerint ő felségének hasznát öregbíteni és kárát eltávoztatni igyekezem, kárt sem magam nem teszek akaratommal, sem társaimmal tenni nem engedek, úgy mint ez jelen való 1629 esztendőbeli méz- és viaszgyítésben, sőt a kezemhöz vött és ezen szükségén vejendő ő felsége pénzéről, mézéről, viaszáról, s erről igaz és elegendő summát is adok. Isten engem úgy segítjen! " S amint megesküdött az előljáró, szint úgy

esküvének az ő alárendeltjei, hogy uroknak, fejedelmüknek parancsában igazán hasznosan és minden fogyatkozás nélkül igyekeznek eljárni.

Kezdetben bizony nem igen tetszett ez a rendelet az erdélyieknek. Így szokott az lenni különben minden ilyen újításnál; később azonban beletörődtek, kivált midőn tudtukra adták a fejedelmi utasítás egy igy hangzó pontját: „Mindenütt Erdélyben, vármegyéken, városokban, székekben eljárván és igen diligenter felcicálván, keresvén valamennyi mézet, viaszt hallatnak azt mind számunkra colligálják, congerálják, senkinek pénzén semmi rendbeli embereknek, ne engedjenek; ha kiket rajta kaphatnak, az kikkel bírnak, életek vesztése alatt, absque respectu personarum, mézét confiskálják és minden marháját, valamit nála találnak s magát küldjék az oda közelebb levő házunkba tisztartónak kezébe s ha kikkel nem bírnak, birhatnának, értésünkre adni sietséggel el ne mulasszák. " «

Ennek ellenszegülni senki sem mert. Tehát megkezdődött, — nyár derekán — szép kis hazánkban a méz-szüret. Kiszedték a kasok,

kaptárak tartalmát, csurgatták, sajtolták az akác illatu aranysárga mézet.

Össze lévén gyűjtve a termés, be is kellett azt szállítani a fejedelmi udvarokba. Hogy miként történjék a méznek, lépnek beszállítása, arról szintén találtam egy utasítást öreges írással, fakult papiroson. »Hogy mikor teleleszen az hordó és mennyé leszen benne, megírjátok, vagy mennyé hja ha lenne az indításban és az árában, az helyben vitelét bizza az hova Kegyelmetek küldeni akarja, azt az czédulát magával elvigye. Kegyelmetek is annak az falunak nevét és birájának felírja, az hordónak is mennyi lenne száma Kegtek (kegyelmetek) kezében maradjon, hogy igy ha az vitelben kár leszen, vagy elfoly és azon az falun ő felsége meg akarja az árát venni; az czédula nélkül pedig ha elveszti az szekeres, békével nem marad ott a hova viszi, az mely helyben Kegtek parancsolta vinni. Mert az helyben leszen az ki számát veszi le az hordót és viszontag más czédulát ad neki, az szerint az mint az Kegtek czéduláját kézbe adja, hogy ha kárt, fogyatkozást nem teszen, ha pedig kárt tesznek, ők adnak arról számot;

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:

GARVENSWERKE

Központi igazgatás:

Bécs, II., Handelsquai No. 130.

Városi mintaraktár: Garwens W.

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

jutott víz az illesztéseknél az alacsonyabb földszin felé eső oldalon ismét kifolyik, s hogy a vizet mégis felfoghassuk, és elvezethessük a talajból, a csővonalakat közel egymáshoz kell elhelyezni. Ha azonban a csővonalak a legnagyobb esés irányában vannak, akkor — úgy mondják az e rendszert követők — mindkét oldalról a cső felől folyik a víz. Az ily alagsóvezetés hatása nagyobb és költsége kisebb kell, hogy legyen, mivel a két oldali hozzáfolyás folytán a csövek egymástól távolabbra helyezhetők el. Ezen hipotézist vizsgálat tárgyává is tették, kísérletek útján azonban arról szereztek bizonyosságot, hogy e feltevés nem mindenben állhat meg, hanem azt tapasztalták, hogy a keresztirányu alagsóvezetés, — a melynél a szivók a legnagyobb esésre keresztben, a gyűjtő vonalak pedig a legnagyobb esés irányában helyeztetnek el, — sokkal előnyösebbek. Az előny abban nyilvánul, hogy a keresztirányu alagsóvezetés hatása sokkal nagyobb területre terjed ki, és ugyanoly körülmények között kevesebb cső is szükséges, mint a hosszirányu alagsóvezetésnél. Végül pedig, ha a talajvíz haladásiránya megegyezik a talajesésével, az esetben a két alagsóvonal között, hosszirányu alagsóvezést alkalmazva, a talajviz elfolyhat.

Mivel a szivóvonalakat esés nélkül nem fektethetjük le, mert akkor a víz nagyon lassan folynék le, s az eldugulás veszélye nagyon könnyen előállana, így a tulajdonképeni keresztirányu alagsóvezést nem is alkalmazzák, hanem helyette a ferde irányut, a hol egy bizonyos esés figyelembe vételével van a szivóvonalak iránya megállapítva. De azért a most vázolt rendszernek is vannak hibái, t. i. tekintve azt, hogy az alagsóvezetésnek rendszerint az a célja, hogy a felesleges vizet minél előbb elvezessük, mert ha a növény 1—2 napig a vízben áll, megfullad, ezen szempontból határozottan a hosszirányu alagsóvezetésnek kell előnyt adni.

Látjuk tehát, hogy mind a két elrendezés magában véve nem teljesen megfelelő, tehát a kivitelnél a kettőnek előnyeit kell egyesíteni, amit úgy érhetünk el, hogy úgy a hossz-, mint a ferde irányu alagsóvonalakat helyezzük el oly módon, hogy kisebb rendszereket alkalmazunk, a mely által ugyanarra a területre a gyűjtő és szivóvonalak elosztásával úgy a hossz-, mint a keresztirányu alagsóvezetés előnyeit kívánjuk érvényre juttatni.

Minden esetre elmélettel tisztán e kérdés meg nem oldható, csakis külön kísérletek és tapasztalatok dönthetik el, hogy adott kö-

rülmények között melyiknek adjunk előnyt. A mi pedig az elhelyezendő alagsóvonal mélységét illeti, arra nézve a tapasztalat abban nyilvánult, hogy legjobb az, ha az alagsóvonalak — csakis szántóföldet tekintve — legkisebb mélysége 1,25 m; ezt, mint szabványtávolságot tekintették, a melyhez alkalmazkodni kell. Nem azért választották e távolságot, mintha oly növények gyökerei, melyek 1,0 m. mélységre lehatolnak, 1,25 m.-re nem hatolnának le, hanem a jó hatás az altalaj átváltoztatásában nyilvánul, hogy a levegőre nézve áthatatlan agyagtalajt szellőzteti, porhanyóbbá teszi, vagyis a talaj olyan lesz, mint egy szivacs, amelynek likacsai megtelnek vízzel, s magában tartják azt; minél nagyobb a szivacs, annál kedvezőbb és előnyösebb lesz a növény fejlődésére százaz, kedvezőtlen időben, mert, ha ki is szárad a felsőréteg, az alsórétegből nyerhet kellő nedvességet, másrészt pedig ha sok a nedvesség, az alsóréteg csak annyi vizet kap, amennyi a meleg folytán elpárolog. A szárazságban még az a jelenség is áll elő, hogy a repedéseken meleg levegő a hidegebb altalajba behatol s a levegőből a nedvesség lecsapódik, oly jelenség áll elő, mint hidegebb éjszakán, a mikor a harmat lecsapódik.

A legtöbb tapasztalatlan gazda ugyanis azt tartja az alagsóvezésről, hogy az mesterségesen szárítja a talajt, de az, mint láttuk, nem áll, hanem ép az ellenkezője.

Az alagsóvonalak az előbb említett mélységben való mindenkor elhelyezésre nem mindenütt mutatott egyforma jó eredményt, erre vonatkozólag ismét kísérletek útján más tapasztalatot tettek, mint ezt a »Kulturtechniker« című német folyóiratban olvashatjuk; ott ugyanis azt tapasztalták, hogy 1,25 m. »szabványmélységet« meggondolás nélkül alkalmazni nem szabad, hanem az alagsóvonal mélységének megállapításánál a tenyészendő növény tulajdonságát, talajt és talajvízviszonyt kell tanulmányozni, illetve figyelembe venni.

Igy pl. Csehországban cukorrépat termő gazdaságban 1,35—1,50 m. mélységre fektetik az alagsóveket, egyébként cukorrépat nem és főképp csak gabonát termő gazdaságban 400 m. tengerszin feletti magasságnál már csak 1,20—1,30 m. mélységet találtak szükségesnek, komlóföldeken pedig 1,80 a legkisebb mélység. Azt tapasztalták továbbá, hogy az elhelyezendő alagsóvek mélységénél a talaj minősége is befolyással

van, pl. mészből gazdag talajban 1,50—1,60 m. mélység bizonyult jónak.

Az alagsó-mélység megállapításánál az is befolyással volt, hogy némely növény gyökere mélyen hatolt a földbe, s így az alagsóvet is elérhette, a hajszálygökerek azután ellepték és eldugták az alagsóvet. Ezen eldugulás azonban rendszerint oly alagsóvonalaknál következett be, a melyben folytonos vízfolyás volt. Az oly alagsóvekbe azonban, a melyben nem volt folytonos vízáramlás, nem hatolt oly gyakran be a gyökér, mert ha el is érte, az alagsóvet és esetleg be is hatolt a csőbe, táplálékot nem talált benne, s elszáradt és lehullott. Az alagsó gyökérből növeése ellen újabban — még folytonos vízmozgásu alagsóvekben is, — sikerrel alkalmazzák a karboniumot, a mennyiben az a vékony gyökerekre mérges hatásu, oly annyira, hogy a mely hozzáér, elpusztul; ha tehát ezen anyaggal az illeszkedések helyét és annak környékét bevonjuk, a gyökérből növeéstől megóvhatjuk az alagsóveket.

Az alagsóvonalak egymástól való távolsága függ a cső mélységétől is, ennek figyelembe vételével *Seifert* képletet is állított fel, a melynek segítségével különböző földnemekhez szükséges távolságot, az alagsó-mélységet adottnak tételezve fel, megkaphatjuk. Azonban a távolság megállapítását sem lehet egy kaptafára vonni, hanem a talajfizikai tulajdonságát is figyelembe kell venni. Ezekre is kísérleteket tettek, a melyek alapján állapították meg a csőtávolságot. A kísérletek azt mutatták, hogy a talaj iszaplerakodását véve alapul, a legkisebb távolság 8, a legnagyobb távolság 20 m. Azonban ezt sem lehet mindig elfogadni, mert a talajnak agyag- és homoktartalmán kívül, annak mész-, humusz- és vastartalma is befolyással van. Vagyis a talajt kell vizsgálat tárgyává tenni és csakis annak alapján lehet úgy a mélységet, mint a távolságát az alagsóveknek meghatározni.

A bécsi nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson az alagsóvezetésre nézve az előadó tapasztalatai alapján tett összefoglalást itt közlöm.

1. Az alagsóvezetéssel való lecsapolás fontos telkesítés, mert azáltal a talaj alkalmatlan fizikai állapota megjavítható, úgy, hogy az alagsóvezetés után a föld kellő időben és jobban megmunkálható. A föld a nedvesség és szárazság befolyása iránt nem oly érzékeny, ez nemcsak a termést biztosítja, hanem azt mennyiségben és minőségben nagyobbítja. Ezen talajjavítással hidegebb agyagos földön is

az birónak pedig meg kell hadni, hogy az mely szekeren elküldi a mézet, hűtes embert bocsásson vele, hogy kár ne legyen benne.

Az viaszat is az fen (?) ő felsége instrukciója szerint vegye Kegték, de tiszta legyen a viasz, jól Kegték meg vigyázza, mint musztika viasszal együtt. Ha pedig igen ocsmány leszen az musztika viasz, jól meg kell látni és tisztítsa meg, az kié leszen és úgy kell elvenni.

Igy történt tehát a szállítás. Ennekutána a küldött méz mennyiség beváltása következett. A méznek köblét 72½, hetvenkét ejteles köblét hét forinton vették be. A szép színviaszot fontonként husz pénzrel, mázsánként 28 fontintal fizették. Ha a gazda így semmiképp sem akarta eladni, megadták fontjáért a 22 pénzt. Musztika viasznak 15 pénz volt a megszabott ára.

A fentnevezett fejedelmi megbizottaknak »ezeknek véghöz vitelekért és ebben való szolgálatjokért leszen fizetések kézpénz ff. 120.

Magok pénzén pedig összesen 500 forint ára méz, mely mézet szabad legyen eladni, valakinek akarják.

Azonkívül, ha fejedelmi udvarba vetődnek, midőn »az mézgyűjtés vagy kitisztítás dolgában járnak« fejenként napjára négy-négy cipó, két-két font hus, vagy két tál éték per diem, — végül pedig 2 liter bor.

Rövid idő alatt nagy mennyiségű méz és viasz állott a fejedelem rendelkezésére, melynek eladásánál, ő mint egyedüli elárusító Erdélyben, saját kénye-kedve szerint szabhatta meg az árat. A kereslet nagy volt. A sok mézes-kalács készítő mind a fejedelmi tárházakból volt kénytelen fedezni szükségletét s bizony borsosan fizette meg azt.

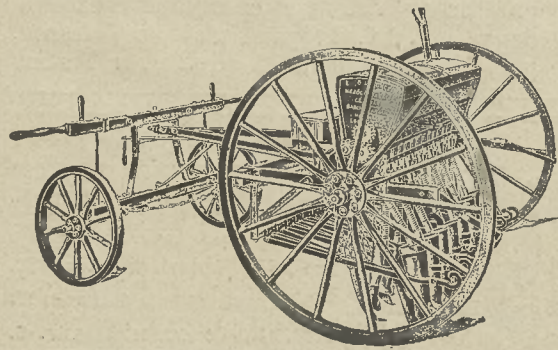
Tehát jól számított Bethlen Gábor. A szép sárga színű méz, jóféle sárga arannyá változott, rendelete folytán, melylyel fizettetni lehetett a »fényes porta adóját.«

De téves volna azt gondolni, miszerint csak

ezek a termelési cikkek forgalomba hozatala volt ily korlátok közé szorítva Bethlen fejedelemsége alatt. Így volt az legtöbbel. A kolozsvári iparosoknak pl. egy fejedelmi kiváltságos levél elővásárlási jogot ad. Némely nyers anyag vásárlására meg az egész országban *kizárólagos vásárlási jogot* ad.

Természetes ezután, hogy e nyers anyagokból előállított cikkel, az elárusító a vevők nagy tömegét tekintve, igen jól járt. Ez a momentum pedig nagy befolyással volt arra, hogy az iparos osztály meggazdagodjék, a többi osztályokkal szemben. Epen ezért megvolt országgyűlésileg határozva az egyes árucikkek hivatalos értéke a zsarolást kizárólag. Azt mondja az egyik rendelet: »A csizmaziák, mivel minden műveket képtelen drágán adják, végeztük felőlök, hogy műveket így adják:»

Egy jó karmazsin papucsot, szattyánnal béleltet kétszeres karmazsin sarkut egy forint ötven pénzen.

A legjobb vetőgép

a szab. „**LOSONCZI DRILL**“

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója, Budapest

V. kerület, Váci-körút 32. szám.

Lehetséges rendszeres gazdálkodást üzni. Ezen szempontból a talajjavítás módját nyilvános közvegeknek és alapítványoknak támogatni kell.

2. Az alagsövezés jövedelmezősége megállapításánál — esetleges államsegélyt illetőleg — latba kell venni a talajt, a talajjavítás szükségességét és lehetőségét, vajjon gazdasági szempontból jövedelmező befektetés lesz-e?

3. A talaj állapotát, illetve tulajdonságát nagy körültekintéssel kell tanulmányozni, jobban, mint eddig lettek. A tervekhez a talaj mechanikai elemzésének eredményei is csatolandók. Fontosabb esetekben, pl. rétek alagsövezésénél a talaj fizikai tulajdonságai is vizsgálандók, u. m. a talaj likacsossága, víz és levegő felszívóképessége. Ezen szempontból szükséges egy állami pedológiai osztály létesítése.

4. A talajjavítással foglalkozó műszaki főiskoláknál a talajismerés és pedológia kötelező tárgyak közé felveendő; ott kísérleti osztály szervezendő.

5. A kulturtechnikai kísérleti és vizsgálati telepekre az állami felügyelet kiterjesztendő.

6. Az úgynevezett »szabvány«-mélységet nem szabad alkalmazni, hanem a talaj, a

növény tulajdonságait és az altalajvizet tekintve, esetről-esetre kell azt meghatározni.

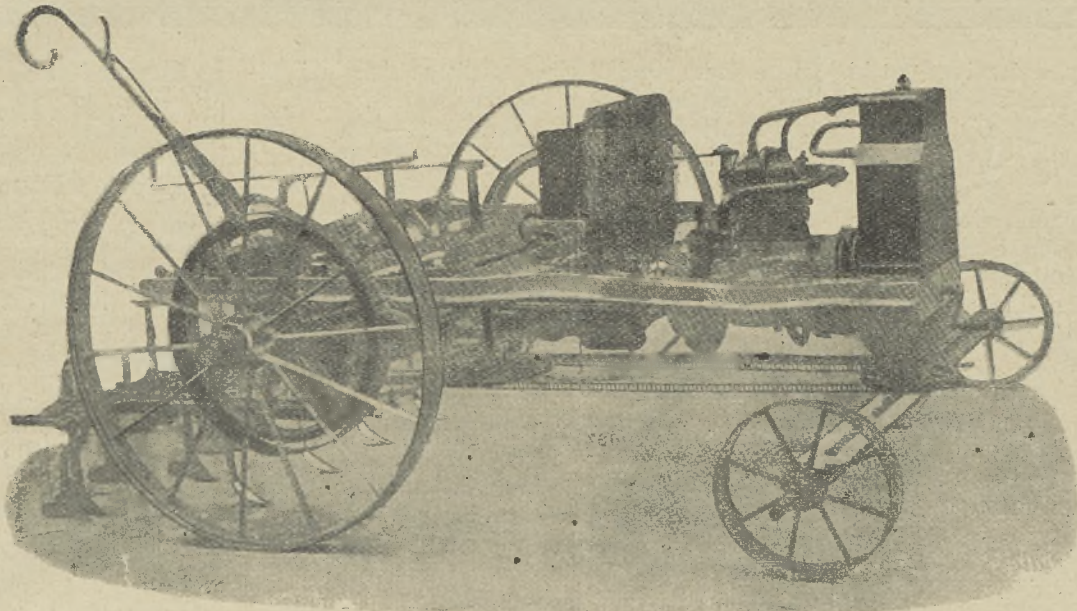
7. A nehéz talajoknál intenzív talajművelésre való tekintettel az alagsötávolságok megállapításánál mint megokolt és megengedhető kiindulás 8 méter legyen.

8. Tekintettel arra, hogy az alagsövezéssel nemcsak a vizet elvezetni, hanem a talajt szellőztetni is akarjuk, 5 cm.-nél kisebb és 0-30 méternél hosszabb csöveket ne alkalmazunk.

9. Az alagsövek, mielőtt a földbe helyeztetnek, megvizsgálандók, hogy az idő viszontagságát hogy bírják és minő likacsosak.

Motóros kapálógép.

A párizsi idei gazdasági kiállításon Bajac (liancourti gépgyáros) motóros kapáló gépet mutatott be. Rajzát itt adjuk. Szerkezetéről röviden ennyit: Vaskereten, mely 4 járó keréken mozog, benzin vagy carbonizált szeszszel fűtött 10—12 lóerejű motór gép van alkalmazva. A gép 250 centiméter széles és másodpercenként 60 centiméter sebességgel haladhat. A két hátulsó járó kerék között vannak elhelyezve a kapavasak. A vezető a gép mögött halad. A gépen látható emeltyűvel kezeli a motort, emeli vagy süllyeszti a

53-ik ábra. Bajac liancourti gépgyáros motóros kapáló gépe.

kapákat. A kapálógép minden sorba vetett kapás növény megművelésére szolgálhat. Egy nagy előnye az a fogatos kapáló gépekkel szemben, hogy mellőzve vannak az állatoknak lábnyomai és tiprásai. Egyelőre csak ennyit tudunk felőle írni a Journal de l'agriculture nyomán.

KÖNYVISMERTETÉS.

A juhtenyésztés alaponaljai. Monostori Károlynak a kisgazdák szükségleteihez mért kitűnő könyve immár második bővített kiadásban jelenik meg a Falusi Könyvtár-ban. A gyakorlati czélú füzet ismerteti az okszerű

asszonyának egy bőr-sarujáért vagy három napi keresményét egy ködmönért stb.

Ámbátor akkor az ürü ára 1 frt 10 pénz (= krajczár), egy saru 1 frt 60 pénz. De evvel szemben egy kaszásnak 2—5 napi munkájáért csak 32 pénzt; egy kapásnak, ha saját kapájával dolgozik napestig 12 pénzt fizettek.

A szakácsné fizetése évenként 8—10 frt; a szobaciczáé 6 frt; a dajkáé 10 frt volt. De »ruhát s egyet-mást neki ne adjanak, vegyen fizetéséből mindenik olyat, a mi jiet szeret.«

Mindezek pedig 10—20-ad részei a mi nálunk ma szokásban lévő fizetéseknek.

Be kell látnunk tehát, hogy abban az idő-

juhtenyésztés feltételeit, figyelmeztet az e téren elkövethető súlyos hibákra s általában minden módon igyekszik népszerűsíteni a juhtenyésztési ismereteket. Nálunk, hol a juhtenyésztés annyi embernek ad kenyeret, érthető a könnyű nyelven megírt kis füzet népszerűsége. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent könyvecske ára 1 korona.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Szabadulás a taraczkiből.

Bérlethől vissza vett földeim kegyetlenül el vannak taraczkosodva. Nem bírok vele. Ott piszkítja minden terményemet. A kapálás nem sokat segít. Kérek utbaigazítást, mit tegyek a taraczk ellen, hogy földeimet alaposan megszabadítsam tőle?

J. W.

Kérdés. A káposzta földi bolhái ellen.

A káposztát nagyban termelem, mert arra való földeim vannak és a káposztának vidékemen jó piacza van. A múlt évben azonban a földi bolha tömérdek kárt okozott káposzta ültetményemben és 70%-ig megcsökkentette a termést. A földi bolha ellen a vidékemen szokásos hamuhintést alkalmaztam, de a siker elmaradt. Óhajtanék biztos módszert ismerni a bolha ellen.

D. H.

Kérdés. 40 éves zárt cserfa sarjerdőnek fahozama.

Mennyire tehető egy 40 éves zárt cserfa sarjerdőnek fahozama 2200 öles holdankint. Egy birtok becsüléséről van szó, a melynek tetemes része cserfa erdő 10 évtől 40 éves korig? A fahozamot ürköbméte-rekben kérem kifejezni. A vágási költség ürköbméte-renkint 1 korona. Mennyire tehető a hulladék rözsefa, — ezen famennyiség után?

O. K.

Kérdés. Szántógép egy 14 lóerejű magánjáró benzinmotor gözmozdony után.

Milyen szántógépet lehetne ehhez alkal-

Asszony embernek való karmazsin sarut parasztul, de jól csináltatva adjanak egy forint 76 pénzen.

»A szörművesek pedig, kik lasnakat, harisnyát, condorát, gubát, csuklyát, pokróczot csinálnak, egy belényesi lasnakot, szépet, tarkát, jót, öreget három forinton adjanak.

Azonban ez a pénz — abban az időben — a világért sem volt kevés. A »régi jó időkről« »olcsó világról« szóló laikus, de nagyon elterjedt magasztalásokat világosan megczáfolja az a körülmény, hogy akkor egy mezei munkás egy heti keresményét adta egy ürüért, vagy

ben sem volt oly olcsó világ, a mint azt sokan gondolják.

S hogy mégis gazdag volt akkor Erdély és kincses Kolozsvár, azt annak lehet tulajdonítani, hogy oly fejedelem állott élén, mint Bethlen Gábor, ki egyesítette magában a bölcs tudást, a harcász katonát, s a rafinált pénzüembert, a mit előbbi intézményeiből is láthattunk.

Igy lehet okossággal és ügyességgel nagy eredményeket elérni.

Ij. Szentkirályi Ákos.

Külön árjegyzékek mindenemű gazdasági gépekről!

Segtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-
készletek

ugyszintén **MAGÁNJÁRÓK** (utimozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

RÉSZVÉNY
TÁRSULAT

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

mazni. Ki próbálta már gazdatársaim közt ki a gőzmozdonyolytén kihasználását?

Gy. A. J.

Felelet. Legjobb gazdasági kutszivattyúk című kérdésre.

A kuppall ellátott és egyéb kezdetleges szerkezetű lánczos kutakat tényleg nem igen dicsérik. Legjobban megfeleltek azonban a «Rapid» elnevezésű lánczos-kutszivattyúk, melyek szabadalmazott tömör gummigolyókkal és rézesóval vannak ellátva. A vizet könnyű szerrel, rendkívül bőven szolgáltatják nagy mélységekből is. Nagyobb mélységeknél ajánlatos a hajtókerék tengelyeit golyós csapágyakkal rendelni. A kalocsai érseki uradalomban több mint 20 db ily lánczos kut van használatban.

Felelet. Mesterséges legelőalakítás száraz, sik televényes földön című kérdésre.

Száraz, televénydus sik területen a következő füvegyűlék alkalmas tartós szarvasmarha legelőalakítására 1200 öles holdra.

Herefélék:

Trifolium pratense perenne	10%	4-8	kg.
Trifolium repens	10 »	1-1	»
Trifolium hybridum	10 »	1-1	»
Medicago lupulina	5 »	0-9	»

Szálfüvek:

Festuca pratense	10%	3-8	kg.
Dactylis glomerata	5 »	1-6	»
Bromus inermis	5 »	0-8	»
Alopecurus pratense	5 »	1-0	»

Aljfüvek:

Lolium perenne	20%	7-5	kg.
Avena flavescens	5 »	0-8	»
Cynosurus cristatus	10 »	1-2	»
Poa trivialis	10 »	1-8	»

Összesen: 100% 23-40 kg.

P.

Felelet. Megengedi-e a cselédtörvény a dohányszántást az istállóban és az eltöltés alkalmával az izetlenkedést a gazdával? című kérdésre.

A cselédtörvényben erről szó sincs. A gazdának azonban joga van ilyen tilalmat kibocsátani, mert sajátjában ma még ő rendelkezik. Az engedetlen cselédet bepanaszolhatja a szolgabírói hivatalban, ha van erre ideje és kedve. Ha azonban a cseléd megköti magát ez mind hiábavaló. A mostani cselédtörvény szerint a cseléd tehet a mit akar, nincs ellene más orvosság mint elbocsátani. De orvosság-e ez? Hiszen itt a baj.

Felelet. Árokpaták kitakarításának hiánya miatt okozott kiöntés című kérdésre.

Ezen ügy a közigazgatás hatáskörébe tartozik. Tessék folyamodni a főszolgabíróhoz.

Ha ez nem rendeli el a patak meder kitisztítását, az alispánhoz. Ha ez sem segít, akkor a földmívelési miniszteriumhoz, — ha ugyan van kedve összetűzni a közigazgatási közegekkel.

P.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolonok megyében.

Időjárásunk a kalászos növényekre valamivel kedvezőbbé vált, a mennyiben az idő melegebbre fordulván, a növények némileg a nedves talajban fejlődhetnek. De megvan a nagy baj. A kalászosok általában sárgák, kivált kissé laposabb fekvésben. Azt tartom, hogy ez a sárgaság nem a talaj nitrogén hiánya, hanem a sok hideg és nedves időjárás által előidézett rozsda előjele, a mit igazolni látszik az ily sárga buzák leveleinek vörössége és végének száradásba indultsága. Szóval a kalászos növények betegek. Állandó meleg idő közben némi meleg esővel válnék szükségessé, a betegség némi kiheverésére, hogyha az egyáltalán kiheverhető. Tengeri daczára 4 hét óta földben fekvésének, még nem kel, elvértve lehet egy-két kikelt szálat látni.

Gyászhir. Néhaj Renner Gusztáv jószágigazgatót május hó 2-án temették el nagy részvét mellett. A gyászoló közönség soraiban ott volt Andrássy Géza gróf is fiával, Károly és Manó grófokkal. A gyászszertartást Scholz Gusztáv evangélikus püspök végezte. A halottat a szertartás után Magyar-Óvárra vitték s az ottani evangélikus templomban tették ravatalra. A végtisztesség ott is nagy részvét mellett folyt le. A résztvevők sorában ott volt a gazdasági akadémia tanári testülete, a város és a megye több előkelősége, valamint sok jó barát és ismerős. A halottat a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Darányi Ignác földmívelési miniszter táviratban fejezte ki részvétét az elhunyt jószágigazgató özvegyének.

Személyi hírek. A földmívelésügyi miniszter Radisics István, Magyary Győző dr. és Koós Jenő miniszteri titkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, Bakonyi Károly dr. és Krenedics Ferencz miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, Sárváry Béla dr. és Mayer Károly dr. miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, Katona Ernő dr. miniszteri segédfogalmazót pedig az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár létszámába osztályvezető miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

Személyi hírek a hercegprímási uradalomban. Vaszary Kolos biboros hercegprímás, az uradalmában megüresedett állásokra a következőket nevezte ki: Feichtinger Sándor farokszámtartót Bajcsra, az érsekújvári uradalom jószág-felügyelőjévé, Tóth Béla bálvány-szakállosi segédtitkárát, nagyecetényi intézővé. Keő Aurél cséni segédtitkárát, pusztamaróthi intézővé és Pisuth Aladár számvevő-ségisegédet kemenczei intézővé. Vaszary Gyula pusztamaróthi intézőt Lándorra és Alkir Antal kemenczei intézőt Farnadra helyezte át.

Az erdélyi birtokrendezés. Az erdélyi birtokrendezés tárgyában nemrég alkotott a magyar törvényhozás nagyjelentőségű és messze kihatással bíró törvényt, a mely a törvénytárban 1908. VII. törvénycíkl kerül. A törvény intézkedése értelmében, valamint a törvény végrehajtása tárgyában az igazságügyi és a földmívelésügyi miniszter által kiadott rendelet alapján a magyar királyi földmívelésügyi miniszter birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértőket jelölt ki az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Torda és Zarándmegye, valamint a volt Kővárvidék területére. A gazdasági szakértők a következő megyékben jelöltettek ki birtokrendezési ügyekben: Alsó-Fehér vármegye, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Székely, Szolnok-Doboka, Udvarhely, Arad, Szatmár és Szilágy vármegyék területére. A gazdasági szakértők működését a törvény és annak végrehajtása tárgyában kibocsátott rendelet részletesen megállapítja a birtokrendezési ügyekben.

Gazdák szervezkedése Baranyában. Baranyavármegye kisbirtokosai és kiscgazdái körében mozgalom indult meg a kisbirtokos gazdák önálló szervezkedése ügyében, a melynek célja a Baranyavármegyei Gazdaszövetség megalakítása és a vármegye összes községekben a kiscgazdák helyi csoportokba (gazdakörökbe) tömörítése. Az előkészítő bizottság május 3-án Pécsen tartotta meg a nagy-

Hazai termék!

Hazai termék!

a Mohai **ÁGNES**-Forrás.

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvíz.

Ideges gyomorhajtás, légcső-, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágylás, vese- és hólyagbántalmak esetében **kitűnő** eredményt nyel használtatik, **kellemes borvíz.** 1⁶/₁₀ literes üvegekben **42 fillér.** — Üres üvegeért 8 fillér térül vissza.

Mindenütt kapható. A forráskezelőség.

Főraktár **ÉDESKUTYLA** császári és királyi udvari szállítónál
Budapesten: Erzsébet-tér 8. Telefon 16-32.

A selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált takarmány-répamagnak manapság sem párja, sem konkurrencziája nincs.

Kapható:

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari **Budapesten.**
magkereskedésében

➔ **Árjegyzék ingyen és bérmentve.** ➔

Tarlórépamag (eredeti norinbergi)
Óriási tökmag
Muharmag
Mustármag
Paprikaköles
Hajdina
Csillagfürt
Csibehúr

kiálló minőségben
 jutányos ártban kapható

HALDEK

magnagykereskedésében

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítójánál.

Budapest, V., Bálvány-utca 6. első emelet.

gyűlést előkészítő ülését, melyen a Baranya-vármegyei Gazdaszövetség alakuló ülését előreláthatólag pünkösdi hétfőjére állapították meg, a melyre egyúttal meghívták az összes gazdatársadalmi szervezetek vezetőségeit. Az alakulóban levő új vármegyei gazdatársadalmi szervezetnek eddig mintegy 2000 kiscgazda jelentkezett tagjául.

A szatmármegyei gazdasági egyesületből. A szatmármegyei gazdasági egyesület, mint tudósítónk írja, a Domahidy Sándor halálával megüresedett elnöki állásnak betöltése ügyében tegnap gyűlést tartott. Több fölszólalás után Kende Zsigmond kamarás személyében állapodtak meg. Majd Poszvék Nándor egyesületi titkár szólalt föl és a legnagyobb meglepetés közepette kijelentette, hogy állását az egyesület rendelkezésére bocsátja, mert tudomása szerint Kende Zsigmond megválasztása esetén oly irányváltozást tenne a gazdasági egyesület életében, mely őt, mint egyesületi titkárt, ellentétbe hozná elnökével szemben. Poszvék tíz éve viszi a gazdasági egyesület ügyeit.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Gyöngyösön. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület ötven éves fennállásának évfordulója alkalmával Gyöngyösön, 1908. évi szeptember hó 6., 7., 8., napjain mezőgazdasági termény-, állat-, gép- és ipari kiállítást rendez.

A termény-, állat- és ipari kiállításon csak hevesmegyei termelő, tenyésztő és iparos vehet

részt, mint kiállító, a gépkiallítás mint kiállító minden hazai gépgyáros és gazdasági eszközöket készítő részt vehet.

A kiállításon állami arany-, ezüst-, bronz érmek, egyesületi érmek, oklevelekkel és pénzjutalmakkal lesznek kitüntetve a kiválóbb tárgyak, állatok, termények vagy termékek tulajdonosai.

Bővebb felvilágosítással szolgál az e tárgyban kibocsájtott hirdetmény és kiállítási szabályzat, amelyeket, ha eziránt megkerestetik, készségesen küld bárkinek a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület“ titkári hivatala Gyöngyösön.

A hadseregellátás és a mezőgazdasági termelők. Az alsó-ausztriai kereskedelmi és iparkamara éles támadást intéz a közös hadügyminiszter ellen, mert a hadseregellátási szükséglet biztosításáról az önkezelésben 75 százalékot közvetlenül a termelőktől, a többi pedig árlejtés útján termelők és kereskedőktől óhajtja beszerezni. Az osztrák kamarai támadásoknak Magyarországon is visszhangja támadván, illetékes helyről a következőket jelentik:

A magyarországi kereskedők szempontjából ez a rendelkezés nem sérelmes, mert az 1906—907-iki gazdasági évben is, mikor a mostani rendelkezés még nem volt, a hadsereg önkezelésben: búzánál 96 százalékot, rozsnál 76 százalékot, zabnál 72 százalékot vásárolt, közvetítés nélkül, a termelőtől. A jövőben pedig csak 75 százalékot közvetlenül, 25 százalékot közvetlen és közvetett árlejtés útján. Kifogás tárgya az is, hogy a mindenkori budapesti és bécsi tőzsdei áraknál harmincz fillérrel nagyobb árat fog a termelőknek a hadügyi kincstár fizetni. Ebben burkolt szubvenziót látnak a kereskedők. Ez nem áll, mert tekintve, hogy az adófizető polgárok tulnyomó része földmiveléssel foglalkozik, méltányos, ha az összegből, a melyet a hadsereg főtartására fordít, legalább egy rész a mezőgazdaságnak térül meg.

Borgazdasági kurzusok lelkészek és néptanítók részére. Évről-évre nagyobb az érdeklődés a budafoki pinczemeszteri iskolában a gazdák részére rendezni szokott borgazdasági kurzusok iránt. Ez az érdeklődés arra bírta Darányi földmivelésügyi minisztert, hogy a kurzusok számát szaporíttassa és a nyáron már három ilyen tanítás lesz. Az első július 5—18-ig, a második 20—31-ig, a harmadik augusztus 17—29-ig. A kurzusokra 20—20 lelkészt és tanítót vesznek föl, azokon a vidékeken lakókat, a hol a lakosság főkereseti forrása a szőlőmivelés. A kurzus hallgatói egyenként 70 korona államsegélyt kapnak. Lelkészek közvetlen a miniszteriumhoz terjesztik kérvényeiket, a tanítók pedig az illetékes megyei tanfelügyelő útján. A kérvények beadási határnapja június 1. A jelentkezők-

nek pontosan meg kell írniok, hogy a fentebb jelzett kurzusok közül melyiken óhajtának résztvenni.

Szőlő- és gyümölcsértékesítési viszonyok a külföldi piacokon. Drezdában a mienkhez hasonló nagy vásárcsarnok van, ahol szőlő- és gyümölcseladások nagyban állandóan eszközöltetnek; egyelőre hetenkint mintegy három waggonnal, idényben azonban naponta értékesíthető egy kocsi rakomány; a detail-üzletek lebonyolítására az Antons-platzon, valamint a Rittergasseben lévő csarnokok szolgálnak. Lehetőleg kerülendő, hogy az áru szombaton érkezzék meg, mert ez esetben eladásra csak hétfőn kerül sor. A Magyar Szőlő- és Gyümölcstermelők Szövetkezetének Drezdában megbízható képviselője van. Lipsében szintén van nagy árucarnok, ahol eladások nagyban és kicsinyben eszközöltetnek. Értékesítési viszonyok itt jobbak, mint akár Berlinben, akár bármely más németországi piacon. Berlin felvevőképessége igen nagy, viszont oly nagy az árutorlódás, hogy a felgyülemlött áruk gyakran aukciószerűleg adatnak el, következésképp az ár nem mindig felel meg az eladók igényeinek.

Keckemét baracktermése. Az eddigi jelekből ítélve az idén Keckemét határában óriási baracktermésre van kilátás; ha különösebb veszedelem nem éri a fákat, úgy a termést jóval nagyobbra becsülik, mint az 1906. évi baracktermés volt.

A dinnyetermelés javítása. Darányi földmivelésügyi miniszternek a kiscgazdákhoz intézett fölhívását, hogy az elfajzott dinnyevetőmag helyett használják föl az állam által ingyen adott és jobb fajta vetőmagot, — igen szép siker kísérte. Ezerre megy azoknak a termelőknek száma, akik ez évben az állami telepeken összegyűjtött vetőmagot használják föl s érdekes tünet, hogy kiscgazdák nagyobb területeket vetnek s szövetkezés útján igyekeznek terményeiknek a külföldön is piacot szerezni.

Kosárkészítő szövetkezetek segélyezése. A Felvidéken örvendetes lendületnek indul a gazdasági háziipar. Beregmegyében rövidesen kilencz termelő szövetkezet alakult s az idén is a kiscgazdáknak és munkásnépnek rendezett kurzusokon ötszáz előmunkást képeztek ki. Darányi földmivelésügyi miniszter elhatározta,

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti t. herpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A Bór- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kiünö sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvizskerekedésekben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Boroszló Budapest
 Kedvezményes árak
 és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

hogyan ott, a hol a nép nagyobb számban foglalkozik téli gazdasági háziiparral, — iparházakat létesít, bennök a foglalkozásra szükséges helyiségeket berendeztet. A bártfavidéki kosártermelő szövetségnek, melyhez Zboró, Hosszurét, Bártfaufalu községek gazdasági háziiparosai is csatlakoztak, a műhelyberendezésre és forgatókére államsegélyt, ezenkívül hasító-gépet, gyalulót, hámozó készülékeket ajándékozott. Hasonló célra a hegyvidéki kirendeltségnek haterző korona államsegélyt utalványozott, hogy a megfelelő nyers anyagot idején beszerezhesse.

Hazánk egyik legrégebbi iparvállalata, az ismert Kühne E.-féle mosoni mezőgazdasági gépgyár átváltozott részvénytársasággá, melynek alakuló közgyűlése a múlt héten folyt le a Hazai bank helyiségeiben. A részvénytőke 2.000.000 koronában állapított meg és a részvények kizárólag az eddigi cégtulajdonosok birtokában maradnak. A mint értesülünk, elsősorban családi körülmények voltak mérvadó ezen transzaksióra nézve, mellyel a cég további fejlődésének alapját is biztosította. Az igazgatóság tagjai lettek: Kühne Károly (elnök), Rauchbauer Károly és Szécsi Pál (alelnökök), Aich Ferencz, Kühne Lóránt, Németh Elemér és Weegmann Adolf, a felügyelő bizottságba választottak: Németh Antal, Patzenhofer Konrád, dr. Pekár Imre és Szilassy Zoltán. A váciköruti bérpalota, melyben a cég budapesti főraktára székel, nem ment át a részvénytársaság tulajdonába, hanem a család birtokában marad.

APRÓK.

Az aranka és a carbolineum. Egy francia gazda, Charles de Carbonnières megkísérelte carbolineum oldattal permetezni a luczernában jelentkező arankát. 10 promilles carbolineumos vizes oldatot használt és mivel a víz a carbolineummal nehezen ad emulsiót, elégséges szódával (szénsavas natrium) keverte, hogy így permetezhető legyen. 24 óra alatt a kosz elpusztult, a luczernának pedig nem volt baja. Némely folton nem volt teljes eredmény, ott a permetezést megismételte. A kísérletet érdemes utánózni. Nem sokból áll. Ha pedig beválik, akkor nagyon sokat ér a módszer.

A szőlőoltványok olcsó előállításí módja. Olaszországban, Perusiában dr. Antonin Drago, a felső gazd. kísérleti állomás vezetője a következő módon állítja elő tömegesen az amerikai szőlőoltványokat. Angol párosítással olt szárazon és aztán a melegházban eleinte 22—25 Celsius foknál és néhány nap múlva 25—30 Celsius foknál gyökereztet. Az összefordítás így nagyon gyors és tökéletes. Az olasz miniszterium ezen eljárást nagyon támogatja, minek folytán gyorsan elterjedt. Az eljárás le van írva egy brosúrában, melynek címe: L'innesto forgató delle viti americana 1906. Secondo contributo sperimentale allo studio, della forzatura degli innesti di vite americane 1908. Rome Societa Editrice Laziale.

A rózsák trágyázása mésszel. A rózsának jó trágyaerőben levő homokos agyag a legjobb tenyészhelye. Gazdagnak kell lennie foszfor-sav, káli és nitrogénben. De különösen sok méssz kell neki. Csak így lesz erős fája, sok és szép virága. Lehetőleg az év elején kell a rózsza földjét friss trágyával ellátni és 6—8 hétre rá porrá omlott égetett mésszel 1 cm. magasra beszórni és alákapálni.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A legutóbbi napokban lényegesen emelkedett a hőmérséklet. Altalános esőzés ámbár nem köszönt be; a vegetáció azonban szépen halad a huzamosan meleg időjárás következtében. Az összes vetőmagféleségek forgalma most már sokkal csöndesebb. Eltekintve a vörös lóhere, réti komocsin és nyulszapuka csekélyebb keresletétől, főképen csak luczerna-, impregnált répamag, muhar- és fűmagkeverékeknek volt kelendősege. A zöld trágyázásra használt magvak, u. m. csillagfűrt, szaradella, here stb. iránt egyelőre még csekély érdeklődés mutatkozott. A korán érő kukoricafajokból, u. m. székely és aicsuthiból még elegendők a készletek. A lófogú tengerinek nagy kelendősege van csalamádévetésre, annál is inkább, mert minősége az idén kitűnő, ára pedig igen olcsó.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Vöröslóhere	200—210 K.
Vöröslóhere nagy arankás	— — — — — »
Luczernamag, világos szemű	160—170 »
Luczernamag, barnás szemű	150—155 »
Nyulszapuka	— — — — — »
Biborhere	36—40 »
Baltaczim hámozott	24—26 »
Muharmag	16—17 »

Szesz.

A szeszületben a forgalom ismét élénk volt és a fedezési vásárlások folytán a kínált tételek szilárd áron keltek el.

Jegyzetük: *finomított szesz* adózva nagyban 163—163.50 K, adózatlanul 64—64.50 K azonnali és későbbi szállításra.

Élesztőszesz adózva 161.50—162 K-ig, adózatlanul 62.50—63 K-ig kelt el.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt kötésre 54—55 K-ig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelőállomás 59.5—60.50 K-ig kelt azonnali és 61 K későbbi szállításra.

Új termelési időszakban szállításra csak jegyzésen alól történt üzlet.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	163—164	K
Finomított szesz adózatlan	64—66	»
Élesztőszesz adózva	161—162	»
Élesztőszesz adózatlan	62—62.50	»
Nyersszesz adózva	161.50—162	»
Denaturált szesz	54—55	»

Készáru-tőzsde 1908. május hó 8-án.

Fajta	Hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		Hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	75	27.75	24.05	79	24.60	24.80
"	76	24.00	24.30	80	—	—
"	77	24.20	24.50	81	—	—
"	78	24.40	24.65	—	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	24.30	24.55
"	76	23.70	23.95	80	—	—
"	77	23.90	24.15	81	—	—
"	78	24.10	24.30	—	—	—
Pestvidéki	75	23.50	23.90	79	24.35	24.60
"	76	23.75	24.00	80	—	—
"	77	23.95	24.20	81	—	—
"	78	24.15	23.35	82	—	—
Jászai	75	23.50	23.90	—	—	—
"	76	23.50	23.10	79	—	—
"	77	24.00	24.30	80	—	—
"	78	24.20	24.45	—	—	—
Bácskai	75	23.55	23.90	—	—	—
"	76	24.95	24.25	—	—	—
"	77	24.15	24.45	—	—	—
"	78	24.35	24.60	—	—	—
Répa elsőrendű új	—	—	—	—	20.30	20.60
középmínőségű (új)	—	—	—	—	20.00	20.30
Árpa takarmányárú, elsőrendű	—	—	—	—	13.70	14.00
másodrendű	—	—	—	—	13.30	13.60
Köles elsőrendű (új)	—	—	—	—	14.80	15.20
Zab középmínőségű (új)	—	—	—	—	14.00	14.90
Pengeri belföldi román v. bolgár	—	—	—	—	12.95	13.05
Repcekaposzia	—	—	—	—	—	—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

A mi főkülönlegességeink:

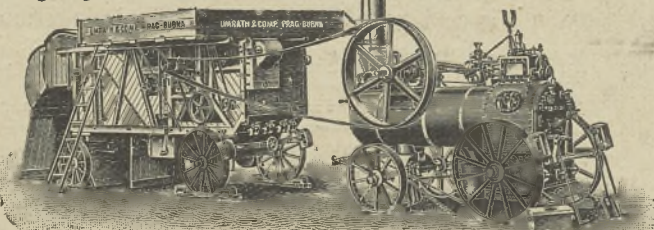
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Rosták

Kerekeken
12 HP-ig
Fekvők
200 HP-ig

UFIRATH ÉS TSA BUDAPEST, V. KER.,
Váci-körút 60. szám.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére,

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor

csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrássy-ut 26. szám.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.
WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI
TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELES
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSAS BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR BPEST.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket i tálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben előhessék. — Megrendelhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum körút 7.

Magyarország legnagyobb lóvásárára

a híres szentilonai vásár több ezer ló felhajtásával tartatik meg. Mélyen tisztelt vevőim, valamint a gazdaközönség figyelmét annál is inkább felhívom e vásárra, mert azon a legkitünőbb eredeti muraközi nori fajta tenyésztés és igazságok direkt a paraszt tenyésztőktől hajtának fel és az én közvetítem révén igen előnyösen szerezhető be. A közvetítés terén a legnagyobb bizalmat és szakértelmet elérve kérem az érdeklődőket esetleges felvilágosításért hozzám fordulni.

Hoffmann Lipót

lóvásárló ügynöksége Csáktornya, (Muraköz).

Egész sorsjegy

12 korona

Fél sorsjegy

6 korona

Negyed sorsjegy

3 korona

Nyolcad sorsjegy

1.50 korona

TÖRÖK

Legnagyobb

Török A. és Tsa

Bankház R.-T.
BUDAPESTEN.

sorsjáték-üzlet.

Központ:

Szervita-tér 3.

Fiókok:

Váci-körút 4.
Teréz-körút 46.

Iroda áthelyezés ! !

URL REZSŐ

sertésbizományi irodája 1908. év május 1-től VIII., Népszínház-u. 22. sz. alatt (Polgári sörfőzde bérpalota) létezik.

Sürgőnyczim: Url Budapest, Népszínház-utca 22. — Telefon: 97—05. interurbán.

KALISÓK

nevezetesen kainit, kalitragyázó stb. szállítására ajánlkozok:

F. GROBE & Co. Berlin W. 9.

Abteilung Kalisalze und Düngemittel.

Képviselő:

REICH ADOLF, Budapest, Csengeri-u. 78.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1,970.340.— kor.
Tartalékok		764.760.16 „

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor.	1904. évi fölösleg 72.488.23 kor.
1902. . . . . 59.782.26	1905. . . . . 61.780.60
1903. . . . . 109.331.73	1906. . . . . 39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok arányukban része stülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

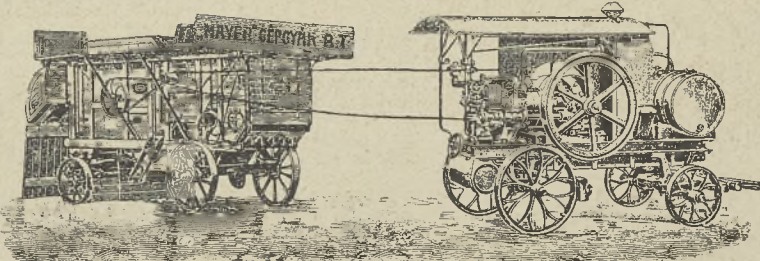
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Hazai gyártmány!

Kitünő munka!

MAYER GÉPGYÁR

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

Benzinlokomobil-cséplő-szerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szívógázmotorok faszén-, koks- és antraczit-fűtésre, 120 HP-ig. Malomépítészet. Szab. hydr borsajtók, olajpresek és mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. . . . . Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Negyvenedik üzemév!

ELSŐ

MAGYAR

Negyvenedik üzemév!

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

== BUDAPEST, V. KER., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZÁM. ==

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosógyárunkra

Különösen az ezévi gyapju-üzleti viszonyok közt legelőnyösebb a gyapjak

gyári mosatása.

Nyers-gyapju bizományi osztályunk

LEGJOBB értékesítésére képesit bennünket, Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

irányítjuk, és annak igénybevételét mint a hazai gyapju **LEGELŐNYÖSEBB** értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákot használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

elvállalja mindennemű **zsiros** (szennyes) és **usztatott** (hátonmosott) gyapju **nyers** állapotban való **bizományi eladását** a legméréskeltebb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju

Ismét

óriási szerencse GAEDICKE-nél!

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtő-démazutolsó sorsjátékban annyi főnyereményhez jutott, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondás:

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Csak az utolsó sorsjátékban a következő főnyereményeket fizettem ki t. vevőimnek:

♣ legnagyobb főnyereményt

400.000

koronát a 19406. számra

90000 koronát a 3148 számra

80000 " " 47334 "

70000 " " 11140 "

60000 " " 3952 "

50000 " " 64714 "

40000 " " 95853 "

30000 " " 112645 "

30000 " " 42778 "

30000 " " 88837 "

25000 " " 15900 "

25000 " " 30049 "

25000 " " 52235 "

20000 " " 22692 "

20000 " " 79375 "

20000 " " 90638 "

20000 " " 88000 "

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játékok feltétlenül **GAEDICKE** szerencsegyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték bizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt. — Az I. oszt. húzása már

május 21-én és 23-án kezdődik.

A sorsjegyek ára:

Egy egész	Egy fél	Egy negyed	Egy nyolczad
12.—	6.—	3.—	1.50 K

Postabefizető-lapot vevőinknek portómentesen küldjük.

Kisérlelje meg egyszer szerencsáját **GAEDICKE** szerencsegyűjtődéjében s Ön bizony számíthat eredményre.

Gaedicke

bankház

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

6 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KALLAI LAJOS

motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz. régi házszám VI., Gyár-u. 50.

a leghíresebb benzín-locomobil cseplő-készletek kaphatók. Teljes jótélt és kitűnő cseplő-ért! Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti, szalmafódeles házak között is. Használt gőzgepek becsereztetnek. Olcsó árak részlete. Árjeg zék ingyen. **KALLAI** féle motor-cseplő-készletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: **Baró Kemény József** urnál Maros-Neméti; **Zeykfalvi Zeyk Dániel** főispán urnál Nagy-Enyed, stb.

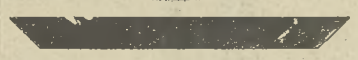
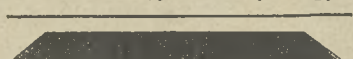

Harmincz darab

3—4 éves beállítani való

tarka tinó eladó

Müller Lajos földbirtokosnál, Német-Boly, Baranyamegye.

Az ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon: 311.

Csicsóka

fehér, étkezési célra is alkalmas, 100 klgr. 8.— koronáért, nagyobb mennyiség olcsóbban eladó. **FARAGÓ BÉLA**, cs. és kir. udvari szállító, legnagyobb-kereskedő, ZALA-EGERSZEG.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női övszerek) **F. BERGUERAND** fiú leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST,

VII., Erzsébet körút 50. szám. Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kívárga tott a „Gazdasági Lapok”-ból

Bérlés-átadás.

Társas viszonyból kifolyólag Vas megyében város és vasút közelében egy jó homokos agyag talajú 1300 holdas birtok még hátralevő 15 éves szerződéssel, a átás után átadandó. Évi bér és adó 16.000 korona. Czim a kiadóhivatalban 863. szám alatt.

KÉVEKÖTELEK

Bellán-féle szabadalom. Mindkét végén pirosra festve.

Manilla-zsineg kéveköttőgéphez; Kötélárak hosszú szálú bácskai kenderből minden célra; Ökörsz jkosarak erős kender-zsinórból; Zsákok minden célra, kender, len- és jutaszövetből; Zsákkötő-zsineg és varróspárga; Szőlőtáposó zsákok; Szőlőkötőző fonalak; Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden célra; Kender géptömítés és fonásra, valamint kőcz géptisztításra; Kender tömlők különféle minőségben;

Abraaktarisnyák ritkán szövök kenderzsinegből, tömören szövök juta- és kender-vászonból;

Lóhálók, tennispálya bekerítő és középhálók, torna-készletek, függő ágyak stb. legelőnyösebben szerzhetők be

Bellán Mátyás kender-, kötél- és sport-áru kézműipar telepén

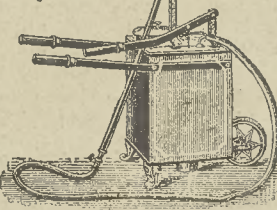
DUNACSÉB (Bácska).

♣ Árjegyzék kívánatra ingyen küldetik. ♣

A HELLER-féle

„KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás

időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készültek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tomlovezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti. Kimerítő prospektus 302. sz. a. a magyarországi vezérképviselőtől: **WAIDL EMIL** Budapest, VII., Huszár-utca 6. kérendő. — Pontos munkateljesítésményért szavatolunk. — Prospektus ingyen és bérmentve.

100 pár díszlőszerszám.

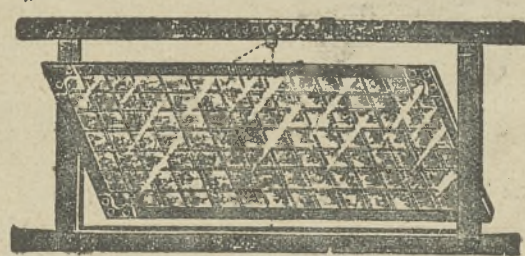

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítések, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyek, halinacsizmak, zöld munkászubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyerges, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

UJDONSÁG!

Készít: „VIKTORIA“ istálló- és raktár-szellőztetőket és mindenféle lakatos-munkákat.

Kérjen árjegyzéket!

Istálló- és raktár-ablakok vasrámban

sodrony-üveggel.

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS ÉS TÁRSA lakatos-gyárában BUDAPEST, VI., Lehel-u. 10a. sz.

Megrendelhető továbbá a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is Bpest, Alkotmány-u 31.

UJDONSÁG!

Kérjen árjegyzéket!

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapjú-

ZSÁK

kazal-
repeze-
behordási
rostaalj-
waggon-

PONYVA

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, „HUNGARIA“ kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

Zsák- és ponyvagyar. Kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.

Sürgőnyczim: Nagel Budapest. Vidéki telefon 35—92.

29707/908. számhoz.

Birtok örökeladási hirdetés.

A magyar vallás-alapnak a Zala vármegyei Kisvásárhely község határában fekvő és a kisvásárhelyi 31 számú telekkönyvi betét 1 sorszáma alatt felvett 151 960/1600 holdnyi felmérés szerint mintegy 182 1214/1600 hold területű „Fiatalos puszta“ nevű mezőgazdasági birtokának, a rajta levő és az eladó alaptulajdonát képező épületekkel együtt leendő örökeladása iránt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33.) 1908. évi május hó 25-én déli 12 órakor zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni, mely zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdeklődők jelen lehetnek.

Az egykoronás bélyeggel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatok az alulírott minisztérium segédhivatalának igazgatóságánál (Hold-utca 16.) legkésőbb 1908. évi május hó 25. napján d. e. 10 óráig nyújtandók be. A borítékon jelzendő „Ajánlat a kisvásárhelyi birtokra“. Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó vételár számokkal és betűkkel irandó ki és az ajánlat két tanu előttemezésével irandó alá.

Bánatpénzül 14.000 korona készpénzben bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi központi pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. Nem tarthatnak erre számot utóajánlatok sem. A kik gyámhatalon vagy gondnokság alatt állanak, ugyancsak a kik az uradalommal szemben hátralekos tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és örökeladási feltételek a minisztérium segédhivatali igazgatóságánál (Hold-utca 16.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1908. április hó 14-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztertől.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Van szerencsém tisztelt vevőim és gazdatársaim becses tudomására hozni, hogy a 60 év óta fennálló eredeti tisztavérű BERNI tehenészetemet békésmegyei kamuti gazdaságomból somogy megyei NÉMETLADI gazdaságomba áttettem, ahol ezentul is állandóan tisztavérű BERNI bikák eladásra fel vannak állítva.

Ugyanott telivér és félvér árdeni ménék és méncsikók eladók.

Posta és távirda: Németlad.

Gróf Hoyos Miksa.

Guba József

vas-, szerszám- és mező-
gazdasági gépkereskedő

Bács-Topolya

Ajánlja legújabb szerkezetű, acélból készült, Lelbach Keresztély-féle állitható és kicserélhető kapákkal ellátott

UNIKUM

kapáló ekéit kukorica, répa, szőlő stb. kapálására.

Ára 52 korona.

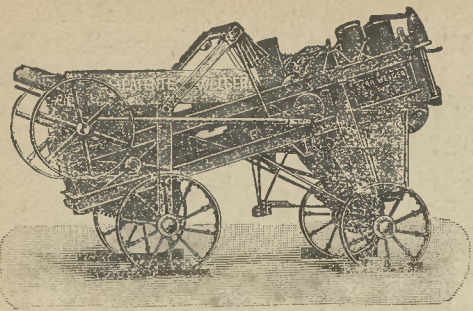
OLAJPOGÁCSA

45% protein és zsirtartalommal, waggonvételnél bármely állomásig bérmentve, a legjutányosabb árban

özy. Guttmann Jakabné és Fiai cégénél Nagybecskerek.

GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

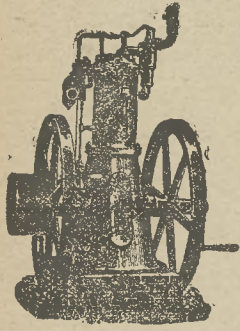
Takarmánykamra-berendezések Reformator-motorral.

Kivánatra saját rendszerünk szerint vízvezetéki és villanyvilágítási üzemmél kombináljuk.

Olcsó üzem! Teljes üzembiztonság!

Néhány referenzia: Turonyi Biedermann-féle uradalom Mozsóg, Turonyi Biedermann-féle uradalom Endrőcz, Turonyi Biedermann-féle uradalom Okorág-Kárász, lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd gazdasága Szódrákos-Csörög-Göd, bezerédi Bezeredy Andor gazdasága Ménfő, Rójtői Bauer Antal gazdasága Bódé, u. p.

Ajka, Győri dr. Kautz Gyula gazdasága Györgyháza, u. p. Börny, Sg. Segesváry Ödön gazdasága Iktád-Domony, dr. Schwarz István Kis-Szántó, u. p. Bors. Milota gazdaság Milota, u. p. Tisza-Ujlak. — További felvilágosítással és ajánlattal szolgál: **SIGNER F. és R. mérnöki vállalat, Budapest, V., Kálmán-utca 15.**

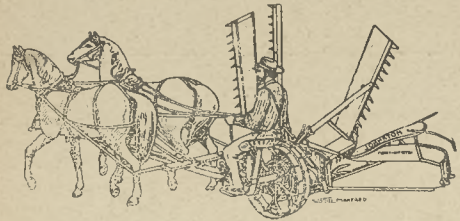
KNOTEK-féle arató- és fűkaszaló-gépek.

Elsőrangú gyártmány. — Legmesszebbmenő jótállás, olcsó árak és kedvező föltételek.

Szücs Ödön

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 66.

Nagy gyári raktár gőzcséplő-szerelvényekből, állandósított és kerekre szerelt motorokból és szab. alsó- és felső kiömlésű

„KINCSEM”-vetőgépekből.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tessék árjegyzéket kérni!

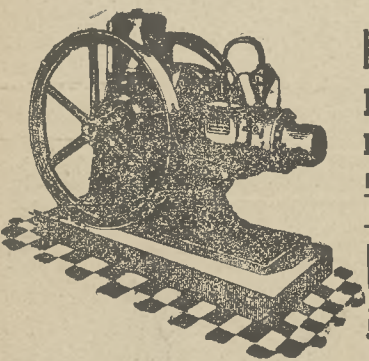
CLIMAX és ECLIPSE

nyersolaj-motorok és lokomobilok.

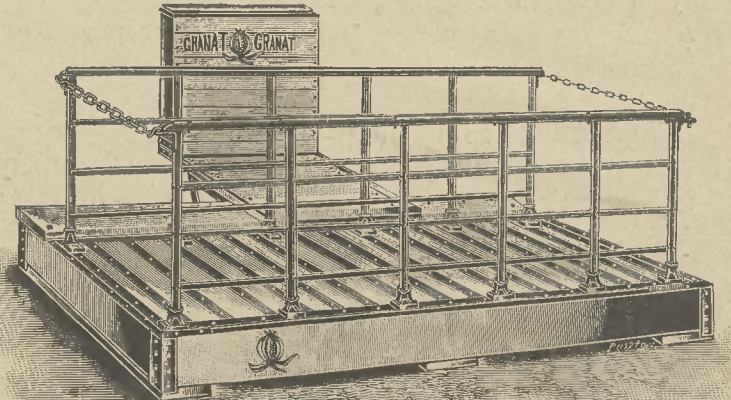
Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés. — Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA motorgyár
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota

„GRANAT” MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-élőállat- és hídmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 21. sz.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

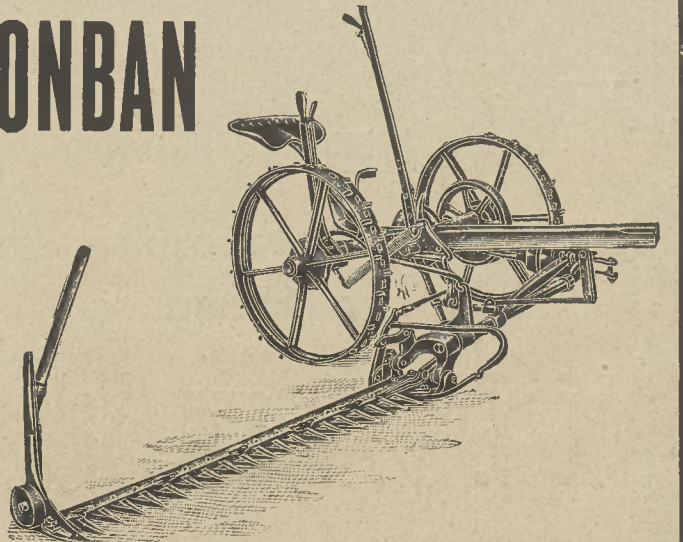
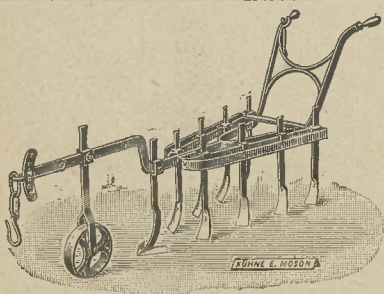
elismert gondos kivitelben szállit:

mindennemű egysoros kapáló-eszközöket, Columbia-kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-rendszerű többsoros kapológépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,

„OSBORNE” kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

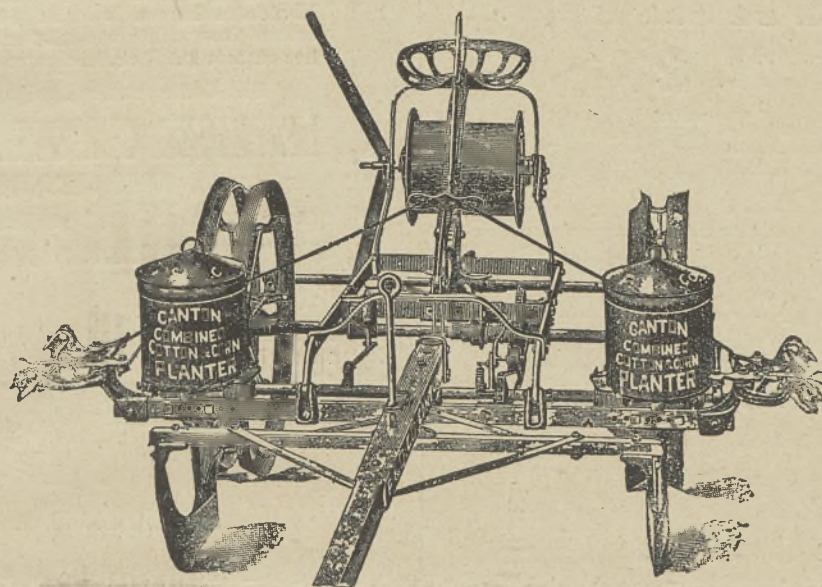
TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„Senior”

automatikusan 24—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior”

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„Senior” tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior”

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7—10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior”

magyar gazdaságokban 1907. évben körülbelül 200 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak.
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen.
Ungar Lajos urad., Ómoravicza.
Deutsch Sándor gazd., Valkány.
bárá Podmaniczky Endre urad., Kelebla.
bárá Hammerstein R. urad., Pusztasári.
Gyulal Gaál Rezső, Mozsor.

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Referenciák:

gróf Eltz-féle urad., Vukovár.
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó.
bárá Kemény József urad., Marosnémeti.
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár.
Csóka uradalom, Csóka.
Plukovits József gazd., Csantavér.
Deutsch Adolf gazd., Nagybogdány.
Gergely Károly gazd., Gyömrő.

ACZÉL EKÉK.

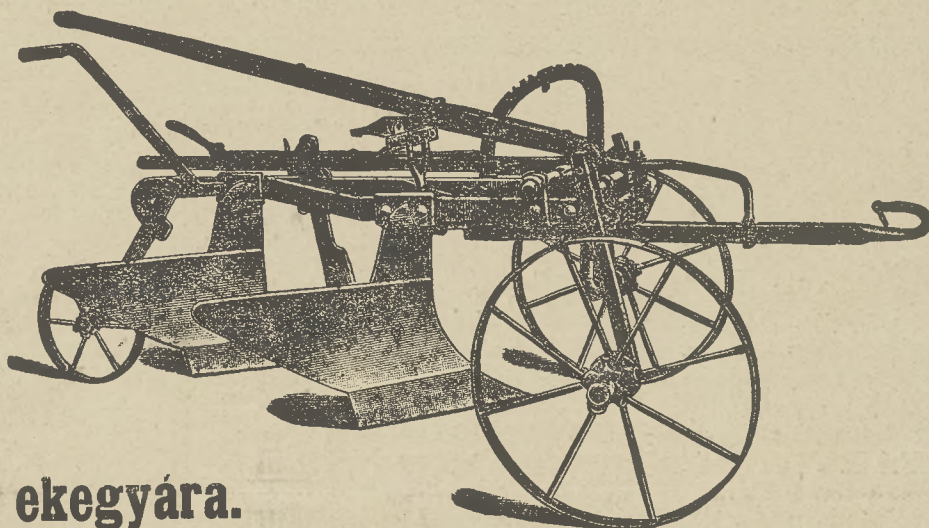
Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczél kormányokkal, tégely-aczélból készült ekefejjel

egyes egyetemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

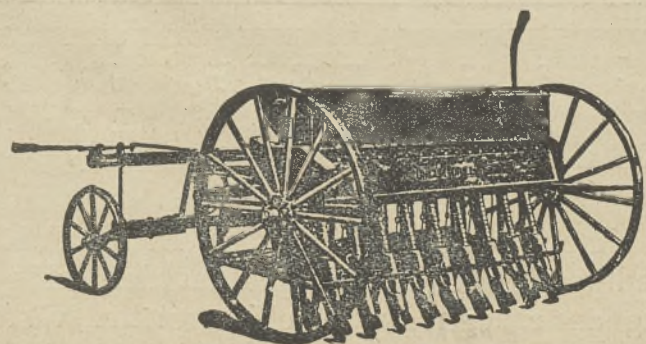
Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL”

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42-50.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekető-aratógépek

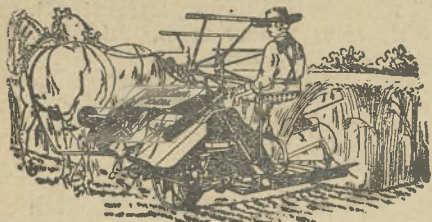
Marokrakó-aratógépek

Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félék.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit** és más egyéb legtökéletesebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mindezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váci-körút 52.

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes számban tüzembe helyeztetett.

Gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejeikoraán kéretnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagosövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem-berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

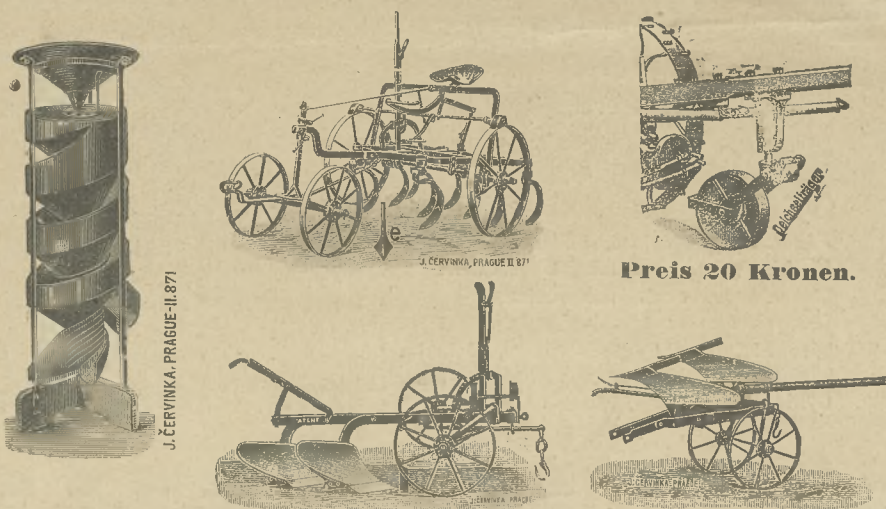
Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II. HAVLIČEKPLATZ No. 26.

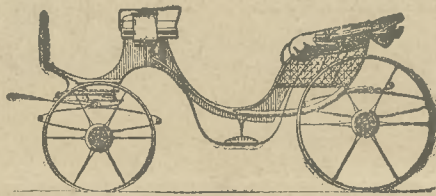

Preis 20 Kronen.

Offertiert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vorzügliche massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahlfederzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschinen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippbar, mit Deichsel.

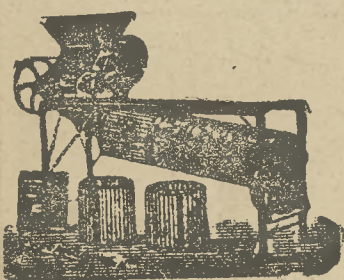
Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becsértetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyisint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

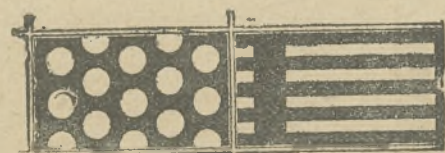

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta **LEMÉZROSTA** gőzcséplő gépek számára.

DEHNE F. R.

GŐZEKEGYÁRA HALBERSTADTBAN.

Magyarországi **Timár Ede** cégénél Budapest, V., Lipót-körút 28.

ajánlja **Compound szabadalmazott legújabb 20-as gőzeke-készleteit** azonnali szállítás mellett. A Dehne F. R. készleteit, melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel bírnak, Németországban a legnagyobb előszeretettel vásárolják.